На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...
Якуб Колас

№ 93 (1158)
Пятніца, 25 мая 2001 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г. на беларускай і рускай мовах
Перыядычнасць — 5 разоў у тыдзень
Кошт: у кіёсках і крамах — 100 руб., у індывідуальных гандляроў — свабодны.

Народная Воля

Надвор'е

Сёння ўдзень па краіне захаваецца пераменная воблачнасць, месцамі кароткачасовыя дажджы, навальніцы. Вецер паўночна-заходні, 6—11 м/с, пры навальніцах парывы да 15—20 м/с. Тэмпература паветра ў Віцебску — +11...+13, Магілёве, Брэсце — +12...+14, Мінску, Гродне, Гомелі +13...+15.

У наступныя двое сутак — пераважна без ападкаў. Вецер заходні, 3—8 м/с. Тэмпература ўначы — +1...+6, на глебе і месцамі ў паветры — замаразкі да 0...-3; удзень 26-га — +13...+18, 27-га — +18...+23.

НАВІНЫ

Мікалай Беланоўскі ўзначаліў мінскія прафсаюзы

271 дэлегат, які прадстаўляў 27 галіновых прафсаюзаў, узяў удзел у прайшоўшай 23 мая ўстаноўчай канферэнцыі Мінскага гарадскога аб'яднання арганізацый галіновых прафсаюзаў, што ўваходзяць у Федэрацыю прафсаюзаў Беларусі. Арганізацыя створана па рашэнні прэзідыума Савета ФПБ. Членамі прафсаюзаў-засноўнікаў на сённяшні дзень з'яўляюцца 627 556 чалавек.

Кіраўніком аб'яднання абраны намеснік старшыні ФПБ, кіраўнік рабочай групы па падрыхтоўцы ўстаноўчай канферэнцыі Мікалай Беланоўскі. Падчас тайнага галасавання за яго кандыдатуру прагаласавалі 195 дэлегатаў, супраць — 68. Другі прэтэндэнт — намеснік старшыні аб'яднання прафсаюзаў Мінска і Мінскай вобласці Чэслаў Федаровіч — атрымаў 64 галасы "за" і 199 галасоў "супраць". Беланоўскага, які застаецца намеснікам старшыні федэрацыі, вылучыў прэзідыум Савета ФПБ, а Федаровіча — прафкам Мінскага трактарнага завода. Паводле некаторых звестак, кандыдатуру Федаровіча падтрымліваў Мінгарвыканкам.

Дзмітрый УЛАСАЎ.

З'езд рэгіёнаў

У Мінску ў Палацы культуры "Сукно" 26 мая адбудзецца з'езд грамадскасці рэгіёнаў краіны ў рамках ініцыятывы "Рэгіянальная Беларусь", на чале якой стаіць магчымы кандыдат у прэзідэнты Сямён Домаш.

Плануецца, што колькасць дэлегатаў і запрошаных складзе больш чым 900. Запрошаны прадстаўнікі дэмакратычных партый і грамадскіх рухаў, патэнцыяльныя кандыдаты ў прэзідэнты.

Генадзь БАРБАРЫЧ.

У красавіку знізілася зарплата

У красавіку другі раз сёлета зафіксавана зніжэнне сярэдняй налічанай заработнай платы рабочых і служачых у рублёвым выражэнні.

Паводле звестак Міністэрства статыстыкі і аналізу, у параўнанні з сакавіком зарплата знізілася на 1.246 рублёў (на 1,2 працэнта) і склала 103.774 рублі. Між тым спажывецкія цэны выраслі ў красавіку на 3,3 працэнта, а рынычны курс наяўнага долара — на 3,2 працэнта.

Папярэдняе зніжэнне зарплаты адбылося ў студзені бягучага года, а да гэтага — у красавіку 1998 года. У пераліку па наяўным курсе налічаная зарплата знізілася ў мінулым месяцы з 81,46 да 77,99 долара ЗША, па безнаяўным — з 81,69 да 78,94, па афіцыйным — з 82,64 да 79,47. Усё гэта адбываецца на фоне патрабаванняў Аляксандра Лукашэнкі забяспечыць да канца года 100-доларавую зарплату.

З пачатку года сярэдняя налічаная зарплата рабочых і служачых вырасла на 15 працэнтаў у намінальным выражэнні, а ў рэальным (гэта значыць з улікам афіцыйнай інфляцыі) — знізілася на 1,5 працэнта. У той жа час тэмпы росту рублёвай зарплаты па выніках чатырох месяцаў аказаліся вышэй за тэмпы росту наяўнага курсу долара на 3,4 працэнта.

Дзмітрый УЛАСАЎ.

ЧУЛІ?

Сойм Латвіі супраць...

"Латвійскім дэпутатам варта ўстрымацца ад паездак у Беларусь і тым больш ад сустрэч з афіцыйнымі прадстаўнікамі Мінска, папярэдне не атрымаўшы падтрымку Сойма", — перадае ЛЕТА са спасылкай на намесніка старшыні Сойма Ламея Рамуальда Разукса. Разукс адзначыў, што некалькі дэпутатаў Сойма, якія на дадзены момант знаходзяцца з візітам у Беларусі, ніяк не з'яўляюцца афіцыйнымі прадстаўнікамі латвійскага парламента, а прыватнымі візітарамі, бо іх паездка ў Мінск не была санкцыянавана Соймам. На думку Разукса, латвійскім дэпутатам не варта сустракацца з прадстаўнікамі афіцыйнага Мінска, бо, паводле яго слоў, "сітуацыя з дэмакратыяй і правамі чалавека ў гэтай краіне неспрыяльная".

Беларусь, у сваю чаргу, можа інтэрпрэтаваць дадзены візіт як афіцыйную падтрымку Латвіі, заўважыў Разукс. Латвія і не супраць дзелавых узаемадносін з Беларуссю. Як вядома, прэм'ер-міністр Беларусі Уладзімір Ярмошын сустрэўся з латвійскімі парламентарыямі ў Мінску 22 мая. "Беларусь зацікаўлена ў развіцці сяброўскіх і добрасуседскіх адносін з Латвіяй і не хацела б, каб гэтыя адносіны сталі палітызаванымі", — заявіў Ярмошын, вітаючы дэпутатаў. Аб'ём гандлю паміж дзвюма краінамі ў 2000 годзе склаў 497,1 мільёна долараў, што вышэй мінулага паказчыка на 69,8%.

У сваю чаргу, Яні Урбановіч, намеснік старшыні левай прамаскоўскі настроенай парламенцкай фракцыі Латвіі "За правы чалавека ў аб'яднанай Латвіі" заявіў журналістам, што дэпутаты знаходзяцца ў Мінску па сваёй уласнай ініцыятыве з мэтай азнаямлення з палітычнай і эканамічнай сітуацыяй у Беларусі. Па яго словах, "дэлегацыя" прадстаўляе пункт гледжання большасці дэпутатаў Сойма.

Аднак, як вядома, левая кааліцыя налічвае толькі 15% месцаў у парламенце і ніколі не з'яўлялася правячай фракцыяй. Яе лідэр Яніс Юркане (этнічны латыш з прарасійскімі поглядамі, былы агент КДБ, які не можа быць членам парламента) адкрыта наведвае Маскву, а тым каб сустрэцца з высокімі думскімі чыноўнікамі і ўрадавымі коламі. Ён рашуча трымаецца антыатаўскіх, антызаходніх і антыеўрапейскіх поглядаў.

Алег БЕБЕНІН.

ВРЕМЯ ВЫБИРАТЬ!

ИЛИ

У.ГАНЧАРЫК:

"Слабыя прафсаюзы не патрэбны ні народу, ні ўладам"

Паводле слоў лідэра ФПБ, у прафсаюзаў ёсць два шляхі развіцця: "Або яны развіваюцца як моцная, самастойная арганізацыя, што абараняе правы і інтарэсы працоўных, або становяцца паслухмянымі, падкантрольнымі, без вагі, без слова і без сродкаў. На жаль, частка нашага актыву ў душы згодная з другім шляхам развіцця".

Як заявіў Ганчарык, сёння адбываецца "адчужэнне самай масавай грамадскай арганізацыі ад вырашэння прынцыповых задач развіцця грамадства, і за прыгожымі словамі аб сацыяльным партнёрстве стаіць злая ісціна". На яго думку, гэта з'яўляецца "найгрубейшай памылкай, якая будзе мець сур'ёзныя наступствы, калі яе своечасова не выправіць".

"У сённяшніх умовах мы павінны не адступаць ад рашэнняў III з'езда ФПБ і патрабаваць змены сацыяльна-эканамічнага курсу. Нам абяцаюць да 2005 года зарплату ў 250 долараў, аднак рэальнага механізма дасягнення гэтага ўзроўню ва ўлады няма. А нават калі і будзе 250 долараў, іх пакупная здольнасць акажацца значна ніжэйшай, чым зараз. Мы павінны прадоўжыць работу з людзьмі, інфармаваць іх аб нашай пазіцыі і рашэннях, паколькі ідзе скажоная інфармацыя. Мы можам быць моцнымі, калі мы самі гэтага захочам і будзем адзіныя. Улада вельмі ўмела вылічае не тых, хто мае свой пункт гледжання, а падатлівых. Склад дэлегатаў Усебеларускага народнага сходу, дзе былі і члены нашых прафсаюзаў, гэта наглядна паказаў. Згода — не заўсёды добра, як і нязгода — не заўсёды дрэнна", — сказаў Ганчарык.

Дзмітрый УЛАСАЎ.

СКАНДАЛ

Ужо тыдзень працягваецца ціск на рэдакцыю газеты "Пагоня" з боку КДБ

Увагу супрацоўнікаў аддзела барацьбы з тэрарызмам Гродзенскага ўпраўлення Камітэта дзяржбяспекі прыцягнула публікацыя Паўла Мажэйкі "Інтэграсты ў Гродна не прыедуць" ("Пагоня" №19, 10 траўня 2001 г.), дзе ў якасці ілюстрацыі быў прыведзены фрагмент заявы невядомай дагэтуль Рады камандзіраў Беларускай народнай самаахоўы (РК БНС).

15 траўня журналіста выклікалі ў аддзел барацьбы з тэрарызмам мясцовага КДБ, дзе цікавіліся ягонымі крыніцамі інфармацыі і спрабавалі абвінаваціць у тэрарызме. У той жа дзень пазней УКДБ мусілі паасобку наведаць рэдактар газеты Мікола Маркевіч і макетоўшчык Аляксей Салей. 17 траўня паўторна выклікаўся ў аддзел барацьбы з тэрарызмам П. Мажэйка. 18 траўня — ужо ў следчы аддзел УКДБ — быў выкліканы А. Салей. Старшага следчага Барыса Рагімава (вядома тым, што ў 1998 годзе ён займаўся справай карэспандэнта расійскай тэлекампаніі ГРТ Паўла Шарамета) цікавіла не столькі інфармацыя пра заяву РК БНС, колькі агульная дзейнасць рэдакцыі: працэс стварэння газеты, крыніцы фінансавання, тэхнічнае абсталяванне. 21 траўня журналіст П. Мажэйка і рэдактар М. Маркевіч былі зноў — трэці раз на працягу апошняга тыдня — выкліканы да следчага Гродзенскага УКДБ Б. Рагімава, дзе кожнаму з журналістаў было інкрымінавана неданясенне органам дзяржбяспекі інфармацыі пра факс ад міфічнай Рады камандзіраў. У гэты ж дзень М. Маркевіч зрабіў пісьмовую заяву, адмовіўшыся надалей хадзіць на размовы ў КДБ.

24 траўня ў КДБ запрошаны карэктар газеты Святлана Гібульская, наборшчыца Аксана Бурдзюк і бухгалтар Ніна Акудовіч. Калі ўлічыць, што штат сталых супрацоўнікаў газеты складае ўсяго 7 чалавек, то такая пільная ўвага з боку КДБ не можа не адбіцца на дзейнасці рэдакцыі.

Паводле слоў М. Маркевіча, фактычна распачатае запалохванне супрацоўнікаў газеты мае на мэце дэстабілізаваць працу выдання і можа прывесці да закрыцця няўгоднай уладам газеты.

Прэс-служба Беларускай асацыяцыі журналістаў.

Пр. Германа, Дзяніса.
К. Рыгора, Урбана.

МАЙ
25
ПЯТНІЦА

Усход 4.53	Маладзік
Заход 21.22	23 мая
Даўж. дня 16.29	Усход 7.01
	Заход —

Проект Ивана Пашкевича положен под сукно

Несколько дней назад "Народная воля" опубликовала проект Постановления о назначении выборов Президента Республики Беларусь, подготовленный депутатом Иваном Пашкевичем. Какова же реакция на данный документ?

Мы связались с И.Пашкевичем. Он сообщил, что на заседании рабочей групы его проект ни в целом, ни по частям не рассматривали и не собираются рассматривать. Руководитель рабочей группы Михаил Сосонко протаскивет проект, составленный в интересах претендента в президенты А.Лукашенко.

Очередное заседание группы по рассмотрению проекта постановления о назначении выборов состоится 29 мая.

Данила ХАЛЕЦКИЙ.

Летам будзе горача. Ад "Пераменаў!"

Лідэры апазіцыйнай маладзёжнай кааліцыі "Пераменаў!" зацвердзілі план мерапрыемстваў на перыяд прэзідэнцкай выбарчай кампаніі. Як паведамляе радыё "Свабода", кіраўнікі Маладога фронту, "Маладой грамады", Задзіночання беларускіх студэнтаў ды іншых арганізацый, што ўваходзяць у кааліцыю "Пераменаў!", вырашылі правесці на працягу летніх месяцаў шэраг інфармацыйных і вулічных акцый дзеля таго, каб заахвоціць як мага больш моладзі прагаласаваць на прэзідэнцкіх выбарах за дэмакратычнага кандыдата. На думку вядомага маладзёжнага лідэра Паўла Севярынца, "пераменшчыкі" будуць дамагацца таго, каб "усё грамадства і ўся моладзь пачулі, што мы патрабуем перамен. Гэтае падспуднае патрабаванне ўжо жыве сярод моладзі і ў нашых сэрцах, пра гэта трэба гаварыць на ўвесь голас. "Пераменаў!" - гэты лозунг сёння найбольш актуальны ў беларускім грамадстве і менавіта сярод моладзі".

Ужо ў бліжэйшыя дні сябры кааліцыі плануюць распачаць шырокую інфармацыйна-агітацыйную кампанію сярод студэнтаў у ВНУ і інтэрнатах. У час сустрэч са студэнтамі сябры кааліцыі будуць заклікаць іх узяць актыўны ўдзел у перадвыбарчай кампаніі. Гэтая кампанія працягнецца да канца чэрвеня, пакуль студэнты не здадуць апошнія экзамены і не раз'едуцца па дамах. У межах мабілізацыйнай кампаніі актывісты кааліцыі "Пераменаў!" таксама збіраюцца праводзіць шоу, канцэрты, дыскатэкі і гэтак далей. А 3 і 27 ліпеня яны маюць намер правесці вулічныя акцыі ў падтрымку дэмакратычнага кандыдата. У ліпені пройдзе Кангрэс беларускай моладзі. Ужо разгледжаны два варыянты правядзення: традыцыйны варыянт у зале і ў маладзёжным лагеры. Канчатковае рашэнне адносна даты і формы правядзення Кангрэса прыме аргкамітэт, які неўзабаве збярэцца ў Мінску.

Міхась БУРШТЫН.

ЗВАРОТ ДА БЕЛАРУСКАГА НАРОДА

Дарагія суайчыннікі!

Яшчэ нядаўна Беларусь была адной з самых багатых рэспублік СССР. У нас былі ўсе перадумовы ў далейшым жыць яшчэ больш дастойна. Але за апошнія сем год большасць нашага народа апынулася за мяжой беднасці, гаспадарка краіны прыйшла ў заняпад. У грамадстве ўзмацняецца адчай, выкліканы катастрафічным становішчам у эканоміцы і сацыяльнай сферы, расце трывога за заўтрашні дзень. Фактычна ідзе выміранне нацыі — у 1990 годзе на адну тысячу жыхароў нараджалася 13,9 чалавека, сёння — 9,3. За час знаходжання ва ўладзе А.Лукашэнкі насельніцтва краіны скарацілася на чвэрць мільёна.

Рэзка зніжаецца спажыванне асноўных прадуктаў харчавання, затое спажыванне чыстага алкаголю ўзрасло з 5,7 літра на душу насельніцтва ў 1990 годзе да 10 літраў у 2000-м, што непазбежна вядзе да дэградацыі грамадства.

Нацыянальная эканоміка разбураецца. Асноўныя фонды ў прамысловасці і сельскай гаспадарцы практычна не абнаўляюцца, будаўніцтва жылля скарацілася ў 2,5 раза. Пастаянна растуць цэны на прадукты харчавання — і для большасці насельніцтва яны ўжо недаступныя. Узурпацыя эканамічнай і палітычнай улады групоўкай малавопытных і маладасведчаных палітыкаў, усталяванне татальнага кантролю выканаўчых органаў над усімі сферамі сацыяльнага і духоўнага жыцця, зняважальныя адносіны да нацыянальнай мовы і айчыннай гісторыі прывялі да дэманстратыўнага ігнаравання такіх высокіх паняццяў сучаснасці, як адкрытае грамадства, прававая дзяржава, правы і свабоды асобы. Па віне кіраўніцтва Беларусь аказалася ў глыбокай ізаляцыі ад цывілізаванага свету.

На кім ляжыць адказнасць за тое, што Беларусь апынулася на краі бездані? Хто прывёў нас да таго, што ў краіне знішчаны многія дэмакратычныя прынцыпы дзяржаўнага кіравання? Хто адкажа за палітычны тэрор, у выніку якога знікаюць вядомыя людзі — апаненты рэжыму?

Адказы на гэтыя пытанні відавочныя. Вінаваты той, хто аднаасобна кіруе краінай. Гэта Аляксандр Лукашэнка, які браўся "запусціць" заводы, "задушыць" карупцыю, спыніць інфляцыю, стабілізаваць цэны, узняць даходы людзей да 200—300 долараў ЗША, кляўся, што ў выпадку, калі не стрымае сваіх абяцанняў, дык праз два гады пойдзе з прэзідэнцкай пасады.

Але прайшло сем год! Абяцанні не выкананы, дастойны ўзровень жыцця народу не забяспечаны. Цэны на тавары выраслі ў дзесяткі, калі не ў сотні разоў. Цяперашні сярэдні даход беларуса вагаецца ў межах 50—60 долараў ЗША, а ў сельскай гаспадарцы наогул — 20—25. У Польшчы за гэты час зарплата вырасла з 285 долараў, да 370, а ў Літве — са 163 да 281.

Беларускі народ цынічна падмануты, і яго працягваюць падманваць да гэтага часу. Напярэдадні прэзідэнцкіх выбараў 2001 года яго спрабуюць падмануць у чарговы раз. На праведзеным днямі другім Усебеларускім сходзе з дапамогай жангліравання лічбамі і фактамі яго арганізатары ў чарговы раз паспрабавалі намаляваць ілжывую карціну сённяшняга і заўтрашняга дня. Атачэнне Лукашэнкі, падкантрольныя яму сродкі масавай інфармацыі ўпарта распаўсюджваюць міф аб яго палітычнай "незаменнасці", спрабуюць запэўніць грамадзян у тым, што сярод 10 мільёнаў беларусаў яму немагчыма знайсці дастойную замену.

Мы перакананы ў адваротным. У краіне шмат талковых, разумных людзей, гатовых узначаліць дзяржаўны карабель Беларусі і ўпэўнена павесці яго ў будучыню.

У гэтыя трывожныя дні мы лічым неабходным стварыць шырокі народны рух грамадзян, неабыякавых да будучыні нашай Айчыны. Наша мэта — аб'яднаць і ўзгадніць дзейнасць як пэўных асоб, так і грамадскіх, палітычных сіл краіны (незалежна ад этнічных, рэлігійных і культурных асаблівасцяў) у імя сцвярджэння новага курсу развіцця Беларусі. Пры гэтым мы лічым, што А.Р.Лукашэнка не мае маральнага права прэтэндаваць на пасаду кіраўніка дзяржавы на новы тэрмін і заклікаем усіх грамадзян Беларусі пры выбарах Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь усвядоміць асабістую адказнасць за будучыню дзяцей і ўнукаў.

Мы вітаем і падтрымліваем дамоўленасць паміж патэнцыяльнымі кандыдатамі на пасаду Прэзідэнта Беларусі У.І.Ганчарыкам, С.М.Домашам, С.І.Калякіным, П.П.Казлоўскім і М.М.Чыгіром аб каардынацыі іх намаганняў у выпрацоўцы сумеснай праграмы дзеянняў.

Мы ўпэўнены: калі выбарчая кампанія будзе арганізавана законна, пад кантролем прадстаўнікоў беларускай і міжнароднай грамадскасці, са строгім захаваннем стандартаў дэмакратыі і галоснасці, без фальсіфікацыі і ўціску з боку выканаўчай улады, мы выберам кампетэнтнага, адукаванага, разважлівага і легітымнага кіраўніка краіны, для якога галоўным і непарушным будуць незалежнасць Беларусі, дабрабыт усіх яе грамадзян, раўнапраўныя адносіны з усімі краінамі свету.

Мы заяўляем, што ў нас няма асабістых палітычных і кар'ерных амбіцый. У выпадку прыходу да ўлады новага прэзідэнта мы не збіраемся дабівацца нейкіх пасад у камандзе кіраўніка дзяржавы ці дзяржаўных структурах.

Мы перакананы, што ў перыяд прэзідэнцкай выбарчай кампаніі ёсць магчымасць згуртаваць вакол сябе большасць беларускіх грамадзян і грамадска-палітычных структур. Аб'яднанымі намаганнямі мы створым рэальную сілу, якая здольная забяспечыць паспяховае будаўніцтва новай, суверэннай Беларусі.

Заклікаем усіх, каму дарагая будучыня нашай Радзімы, заняць месца ў нашых радах.

Аб'яднаўшыся, мы пераможам!

АЛЕЙНІКАЎ У.У., майстар лесу Фашчэўскага лясгаса Шклоўскага раёна;
АНТАШКЕВІЧ І.У., старшыня Савета рэспубліканскага саюза жыллёва-будаўнічых кааператываў;
АНТАНЕНКА М.М., загадчык сектарам БелНІІ аграрнай эканомікі;
АНУШКІН І.С., дэпутат Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь 13-га склікання;
АРЦІШЭЎСКІ В.А., дацэнт Беларускай політэхнічнай акадэміі, кандыдат тэхнічных навук;
АСТАПЕНКА А.У., дацэнт Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры;
БАРБАКАДЗЕ З.Т., прадпрымальнік, г.Рэчыца;
БЕЛЯКОЎ В.Л., дэпутат Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь 13-га склікання;
БЯСТУЖАВА С.В., кандыдат біялагічных навук, г.Мінск;
БАГДАНКЕВІЧ С.А., доктар эканамічных навук, прафесар;
БУРАЎКІН Г.М., паэт, лаўрэат Дзяржаўнай прэміі імя Я.Купалы;
БАЧАРОЎ Я.М., генерал-лейтэнант, былы камандуючы пагранічнымі войскамі Рэспублікі Беларусь;
БУХВОСТАЎ А.І., старшыня Беларускага прафсаюза аўтасельгасмашынабудавання;
ВЯРЦІНСКІ А.І., паэт, публіцыст, заслужаны дзеяч культуры Рэспублікі Беларусь;
УНУКОВІЧ А.У., выкладчык, кандыдат эканамічных навук;
ВОЛЧАК М.Б., адвакат Мінскай абласной калегіі адвакатаў;
ВАРОНЕЖЦАЎ Ю.І., намеснік старшыні Фонду імя Сапегі;
ГАЛКО М.А., журналіст, г.Мінск;
ГЕУРКОЎ Э.А., выканаўчы дырэктар асацыяцыі прамыслоўцаў і прадпрымальнікаў, г.Бабруйск;
ГІЛЕВІЧ Н.С., народны паэт Беларусі;
ГІЛЬ М.С., рэдактар аддзела газеты "Літаратура і Мастацтва";
ГАТОЎЧЫЦ А.І., журналіст, кіраўнік Гомельскага абласнога філіяла БАЖ;
ГРЫБ М.І., старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь 12-га склікання;
ГУЛЯЕЎ А.А., журналіст, г.Мінск;
ГУЛЯЕВА Л.М., настаўніца, г.Мінск;
ГУБАНАЎ Г.В., прадпрымальнік, г.Гомель;
ГУРЫНОВІЧ А.К., арандатар, Слуцкі раён;
ДЗЕМЯНЦЕЙ М.Р, фермер, Пружанскі раён;
ДОЎНАР У.С., доктар біялагічных навук, прафесар;
ЕЛФІМАЎ В.Ф., юрысконсульт, г.Гомель;
ЖАДАН А.В., інвалід вайны ў Афганістане;
ЖУЧКОЎ В.В., галоўны аграном калгаса імя Дзяржынскага Бабруйскага раёна;
ЗАІКА Л.Ф., прэзідэнт аналітычнага цэнтра "Стратэгія", кандыдат эканамічных навук;
ЗВЯРОВІЧ Э.І., загадчык кафедры Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, доктар фізіка-матэматычных навук, прафесар;
КАРПЕНКА Л.Ф., старшыня Фонду імя Генадзя Карпенкі;
КАЦОРА В.А., намеснік старшыні ГТАА "Грамадзянскія ініцыятывы", г.Гомель;
КЕЗ В.В., генерал-маёр, былы першы намеснік старшыні КДБ Рэспублікі Беларусь, першы намеснік Дзяржсакратарыята Савета бяспекі;
КЛІМАВА-ЛЕАНОВІЧ Т.Э., жонка асуджанага дэпутата Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь 13-га склікання А.Клімава;
КАВЯРОВІЧ В.В., дацэнт Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта інфарматыкі і радыёэлектронікі;
КАРБАЛЕВІЧ В.І., палітолаг, г.Мінск;
КАРНЕЙЧУК А.А., дырэктар Горацкай сортавыпрабавальнай станцыі;
КОЗАК А.Н., член Савета Федэрацыі прафсаюзаў Беларускай, г.Гомель;
КАСАРЖЭЎСКІ Е.Я., маёр запасу;
КРАЎЦОЎ С.Д., беспрацоўны, г.Гомель;
КРАСОЎСКАЯ І.Ч., старшы навуковы супрацоўнік Нацыянальнага інстытута адукацыі, г.Мінск;
КУДЗІНАЎ У.А., дэпутат Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь 13-га склікання;
КУДРАВЕЦ А.П., пісьменнік, супрацоўнік часопіса "Нёман";
КУЛАЖАНКА У.А., доктар эканамічных навук, прафесар;
КУЦЕНКА В.М., пенсіянер, Бялыніцкі раён;
ЛАШКЕВІЧ А.В., генеральны дырэктар завода "Рубін";
ЛЯВОНАЎ В.С., экс-міністр сельскай гаспадаркі і харчавання Рэспублікі Беларусь;
ЛЯВОНАВА А.М., пенсіянерка;
ЛУГІН Я.М., палітолаг, член аргкамітэта "Зямля і воля";
ЛЫЧ Л.М., доктар гістарычных навук, прафесар;
МАРДАШОЎ А.А., дэпутат Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь 12-га склікання;
МАРОЗАЎ І.М., дацэнт Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта;
ТАПАРАШАЎ Ю.П., журналіст, г.Мінск;
НЯВЕСЦЕНКА П.І., супрацоўнік Федэрацыі прафсаюзаў, дэпутат Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь 13-га склікання;
ОРГІШ В.П., доктар філасофскіх навук, прафесар;
ПАЎЛАЎ У.А., пісьменнік, г.Мінск;
ПАЎЛАЎ В.В., дэпутат Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь 12-га склікання, генерал-маёр;
ПАСТУХОЎ М.І., доктар юрыдычных навук, прафесар, экс-суддзя Канстытуцыйнага суда Рэспублікі Беларусь;
ПАШУК М.М., фермер, Жлобінскі раён;
ПЕТАЧЭНКА В.В., прадпрымальнік, Аршанскі раён;
НІКІТЧАНКА І.М., член-карэспандэнт Нацыянальнай Акадэміі навук, прафесар;
ПЛАТОНАЎ К.М., генерал-лейтэнант унутранай службы ў адстаўцы;
ПАГАНЯЙЛА Г.П., заслужаны юрыст Рэспублікі Беларусь;
ПАЛЕВІКОВА В.Ц., старшыня Беларускай партыі жанчын "Надзея";
РАДЦЭВІЧ В.Н., загадчык кафедры Бабруйскага філіяла БДЭУ, дацэнт;
РУБАНАЎ А.З., экс-старшыня калгаса імя Дзяржынскага Бабруйскага раёна;
САПРОНАЎ В.А., дэпутат Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь 12-га склікання;
СЯРЭДЗІЧ І.П., галоўны рэдактар газеты "Народная воля", дэпутат Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь 12-га склікання;
СКУРАТОВІЧ К.І., журналіст, г.Мінск;
САКАЛОЎСКІ М.М., пенсіянер, г.п.Узда;
САСНОЎ А.В., экс-міністр працы Рэспублікі Беларусь;
СТАРЫКЕВІЧ А.А., рэдактар газеты "Беларускі час";
СТАРАВОЙТАЎ В.К., экс-старшыня калгаса "Рассвет" імя К.П.Арлоўскага Кіраўскага раёна;
СТАТКЕВІЧ М.В., старшыня Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыі (Народная Грамада);
СТРЭМОЎС М.С., генерал-маёр, былы намеснік камандуючага Ваенна-паветранымі сіламі Рэспублікі Беларусь;
ТАПЕЦКІ І.І., дырэктар ТАА "Шкло" Бабруйскага раёна;
ТАМКОВІЧ А.Л., віцэ-прэзідэнт Беларускай асацыяцыі журналістаў;
УСЮКЕВІЧ Г.А., дэпутат Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь 13-га склікання;
ХІЛЬКО У.Д., акадэмік МАІТ;
ХЛЕБУС А.Ф., прадпрымальнік, г.Пінск;
ШЛЫНДЗІКАЎ В.М., дэпутат Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь 13-га склікання;
ШПАКОЎСКІ У.А., кандыдат эканамічных навук;
ШУШКЕВІЧ С.С., старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь (1991—1994 гг.), член-карэспандэнт НАН, прафесар;
ЮРКОЎ М.Ф., старшыня калгаса "Дрыбінскі" Дрыбінскага раёна;
ВОЛЧАК А.К., грамадскае аб'яднанне "Прававая дапамога насельніцтву";
ЕЎДАКІМЧЫК А.В., намеснік старшыні Беларускага прафсаюза аўтасельгасмашынабудавання;
НІСЦЮК У.П., намеснік старшыні Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыі (Народная Грамада);
ТАТАРЫНАЎ Н.Д., старшыня Цэнтральнай кантрольна-рэвізійнай камісіі Аб'яднанай грамадзянскай партыі;
ЛЕМЯШОНАК Л.С., старшыня Беларускай партыі працы;
УЛАСАВА С.В., праваабаронца, г.Мінск;
ЛЕМЯШЭЎСКІ І.М., доктар эканамічных навук, прафесар;
СКРЫГАН А.Н., сакратар ЦК ПКБ;
НАХМАНОВІЧ Г.А., намеснік старшыні Савета Працоўнага Саюза;
ЯНЕНКА Д.Н., сакратар ЦК ЛКСМБ;
МАНУКОВА Т.А., выхавацель школы-інтэрната для дзяцей з цяжкім парушэннем мовы, г.Навагрудак;
ДЗЯМІДАЎ М.В., начальнік бюро якасці і стандартызацыі ТАА "Оршабудматэрыялы";
СВЯЦКАЯ В.А., палітолаг, г.Мінск;
МАЛАШОНАК В.А., рэжысёр, г.Мінск.

НАВІНЫ

Да нарыхтоўкі кармоў пакуль не гатовы

У Віцебскай вобласці рыхтуюцца да нарыхтоўкі кармоў для жывёлагадоўлі. Між тым, паводле звестак абласнога камітэта па сельскай гаспадарцы і харчаванні, да пачатку сенакосу пакуль гатова толькі палова кормаўборачнай тэхнікі, у тым ліку 53 працэнты кормаўборачных камбайнаў і трактарных сенакасілак.

Пры агульным скарачэнні парка сельгасмашын (95 працэнтаў кормаўборачных камбайнаў і 93 працэнты трактарных сенакасілак да ўзроўню мінулага года) на рамонт астатняй тэхнікі неабходна 3,5 мільярда рублёў. Сума гэтая часткова, на 1 мільярд рублёў, забяспечваецца за кошт мясцовага фонду стабілізацыі; яшчэ 1 мільярд рублёў мяркуецца ўзяць у крэдыт; "Гомсельмаш" пагадзіўся прадставіць у доўг запасныя часткі на 350 мільёнаў рублёў.

Дэфіцыт кормаўборачнай тэхнікі ўзмацняецца дэфіцытам гаруча-змазачных матэрыялаў. У параўнанні з маем мінулага года на 6 працэнтаў меншы запас дызельнага паліва, на 32 працэнты — бензіну, на 43 працэнты — маторнага масла. Адзін галоўны дэфіцыт — час. Дастаткова ў падрыхтоўцы да сенакашэння не толькі селян. Бо бяскорміца — асноўны фактар страт у жывёлагадоўлі. А за апошнія 10 гадоў колькасць кароў буйной рагатай жывёлы на Віцебшчыне скарацілася на 41 працэнт: пагалоўе малочнага статку — на 21 працэнт, свіней — на 38, авечак — на 77 працэнтаў.

Леанід СІМАНАЎ.

Мінскі аўтазавод робіць еўрапейскія грузавікі

Да канца 2001 года Мінскі аўтамабільны завод выпусціць першыя 5 грузавікоў, якія будуць адпавядаць нормам Еўра-3.

Чакаецца, што серыйны выпуск грузавікоў, адпавядаючых нормам Еўра-3, можа пачацца ўжо ў 2002 годзе. Пры гэтым пачатак масавага выпуску такіх машын будзе выкліканы толькі попытам на рынку. Зараз Мінскі аўтамабільны завод выпускае грузавыя аўтамабілі, якія адпавядаюць нормам Еўра-2, па заяўках спажыўцоў. Яны аснашчаюцца як айчыннымі, так і імпартнымі сілавымі агрэгатамі.

У 2000 годзе Мінскаму аўтамабільнаму заводу ўдалося павялічыць аб'ём вытворчасці па ўсіх асноўных відах прадукцыі — аўтамабілях, аўтобусах і прычэпах. Наогул, за гэты год было выпушчана 13 085 машын, што на 1 181 машыну больш, чым у 1999 годзе. Рост склаў 9,9 працэнта.

Аляксей АРЭШКА.

Кангрэс беларускай моладзі

Адбылося пасяджэнне маладзёжнай кааліцыі "Перамены", на якім былі разгледжаны праблемныя пытанні дзейнасці і бліжэйшыя планы кааліцыі, якая ўключае ў сябе вядучыя дэмакратычныя маладзёжныя арганізацыі.

Дасягнута дамоўленасць, што Кангрэс беларускай моладзі пройдзе ў канцы чэрвеня — пачатку ліпеня, а дакладней пасля падачы падпісных лістоў за кандыдата ў прэзідэнты і рэгістрацыі кандыдатаў, гэта значыць перад афіцыйным стартам выбарчай кампаніі.

Генадзь БАРБАРЫЧ.

ПО СЛЕДАМ СОБЫТИЯ

"ЗАПРЕТНАЯ ЗОНА"

18 мая сего года, ровно в 9 часов 10 минут, на Октябрьской площади Минска буквально в нескольких десятках метров от парадного входа во Дворец Республики, где чинно и горделиво прогуливались участники второго Всебелорусского собрания в ожидании его начала, без соблюдения каких-либо средств и способов маскировки, дерзко и открыто, решительно и жестоко, нагло, беспощадно и бессердечно, на глазах у всего цивилизованного мира, таинственными "силами правопорядка", одетыми кто во что горазд под "простолюдинов", была **блестяще и победоносно** *проведена "операция" под кодовым названием "Мини"-Багратион-2001". Командовал "операцией" лично министр внутренних дел Республики Беларусь генерал-майор (пока) Владимир Наумов. Автор оказался совершенно случайно невольным свидетелем этих позорных, немотивированных и неадекватных мерзопакостных событий.*

Могу поклясться на Библии и перед любым самым высоким и справедливым Судом, что все, о чем вы, люди добрые, прочтете ниже, — **ЧИСТАЯ ПРАВДА.**

Погожее майское утро. Еду в метро из своего района в центр Минска, чтобы в "Лакомке" купить торт к семейному торжеству. На станции метро "Купаловская" выхожу на проспект Скорины по той стороне, где расположены "Макдональдс" и ГУМ. В просторной нише выхода из метро обратил внимание на непривычно большое скопление моложавых, "спортивных" мужчин в парадно-костюмном и одинаковом одеянии, стоящих врасброс, "покуривая" и с чем-то меланхолично, просто без дела... Некоторые то и дело...

Подумал: не делегаты ли "собрания"? Но почему ЗДЕСЬ, как бы в тени, как бы таясь, прячась от публичного глаза? И почему среди них — ни одной женщины?

Выйдя на тротуар и вспомнив про это самое "собрание", решил на минутку выйти на саму площадь перед Дворцом Республики, чтобы посмотреть на "цвет нации", на "наши мозги" (как любит выражаться "всенародно избранный"), которые по времени должны уже "подгребать" к месту своего "схода". Перейдя по "зебре" улицу Энгельса, увидел чуть поодаль, в створе силуэта Дворца Республики, у его "подножия" и на ступеньках гуляюще-ожидающих людей — "натуральных" делегатов собрания, которых доставляли сюда нарядно-шикарные, сверкающие на солнце своей безукоризненной чистотой, автобусы.

Решил подойти поближе к этим счастливчикам, "сливкам" Беларуси: думал, может быть, кого знакомого увижу, наказ дам, чтобы правду рассказали о нашей жизни, чтобы не смотрели в рот начальству... Но сразу же, почти у светофорного столба, в юго-восточном углу площади увидел стайку людей, о чем-то оживленно переговаривающихся меж собой. "О собрании, наверное, толкуют, — подумал я, — или готовятся к пикету, чего доброго..." И решил послушать, о чем же вещает "глас народный"... Приблизившись к предполагаемым "оппозиционерам", убедился: да, разговор шел обыденный и простецкий о том, что "сход" тщательно "отсеян", "отфильтрован" и "отмыт"; о нищенской затурканной и бестолковой нашей жизни, о неспособности Лукашенко решительно повернуть курс на структурную перестройку экономики, внешней и внутренней политики. Вдруг кто-то громко сказал: "Смотрите, сюда идет сам Наумов!".

Действительно, со стороны Дворца сюда направлялся совсем, можно сказать, еще молодой министр внутренних дел (в форме, но без фуражки). Его сопровождали, если не ошибаюсь (на площади уже было немало гуляющих), двое гражданских, а при подходе к нам к нему подбежал, услужливо согнувшись и прижимая к груди рацию, какой-то уж больно шустрый и норовистый полковник, всем видом показывающий, что готов хоть землю рыть по приказу начальника. Подойдя вплотную к "землякам", генерал сразу же предложил немедленно покинуть площадь. В ответ на что поднялся возмущенный гул, протестующие выкрики и тех, кто больше тут тусовался, и тех, кто только недавно подошел. "Мы же на ваши съезды не ходим, и вы не можете нам проводить наш съезд!" — жестко и твердо сказал Наумов. Люди снова возмущенно загудели: "Это и наш съезд!", "Разве здесь — запретная зона?", "Что вы разделяете белорусов на своих и чужих?!" "Собрание" довольно шумно дискутировало с генералом, и я, признаюсь, не весь диалог слышал. Но отчетливо видел, как Наумов что-то мельком, как бы на лету сказал полковнику, и тот, довольно громко и внятно, может быть, от избытка усердия, скомандовал: "Машины — сюда!". Буквально через полминуты, будто по мановению волшебной палочки, сюда, к месту "сборища", подкатили "рафик" и милицейский "газик". Как десантники на учениях, шустро повыскакивали люди в штатском и стали хватать участников "сходки", и как-то тупо, остервенело запихивать их в кузова и кабины спецтранспорта.

Люди сопротивлялись, протестующие кричали, призывали любопытных прохожих помочь, но силы были явно неравны. Возмущенные возгласы немногочисленных зрителей-"болельщиков" (было ровно 9 часов 10 минут) с противоположной улицы Энгельса: "Фашисты!", "Звери!", "Вы за это ответите!", "Это что, Лукашенко вас сюда послал?", "Это ваша демократия?" и т.д., и т.п. ничуть не волновали "захватчиков".

Один еще довольно живой и динамичный старичок, стоявший недалеко от меня, похожий милой своей бородкой на медика-профессора из пьесы Чехова, язвительно и в полный голос заметил: "Наумов проводит операцию "Багратион"!. Один из "спецов" услышал это и кинулся к старичку, чтобы нейтрализовать наглеца. Тот врезал в сторону выхода из метро так быстро, что его тут же и след простыл. Возможно, его все же задержали...

Люди, из массы которых доблестные бойцы молодого генерала продолжали вырывать отдельных "нарушителей порядка" и втискивать в "рафик" и "газик", все так же держались группой, хоть и зыбкой, редеющей на глазах. Прижавшись друг к дружке, плечом к плечу, они запели какую-то песню... Мне показалось, что все это было похоже на сценку "Гибель "Варяга"...

Неожиданно над головами окруженных взметнулись лозунги: "Абаронім Беларусь!", "Рукі прэч ад Беларусі!", "Зенон Пазьняк — белорусский (или наш? — **А.О.**) президент!"... "Гвардейцы" Наумова по его же команде исступленно и зло вырывали транспаранты из рук людей, ломали древки...

Министр внутренних дел Беларуси Владимир Наумов общается с представителями КХП БНФ перед началом работы Всебелорусского народного собрания, Октябрьская площадь, г. Минск, 18 мая 2001 г.

Фото IREX/ProMedia.

Из гущи "сражения" вырвалась низенькая юркая женщина и довольно сноровисто, прытко побежала через улицу в сторону метро (к ГУМу). Наумов (генералом называть этого "витязя-воителя" больше не поворачивается язык!) наметанным глазом засек беглянку и решительным указующим перстом вскинул руку в ее сторону: "Вот ту... немедленно догнать и задержать!". **И вот тут наступил самый кульминационный момент "операции".** Одну пожилую, поседевшую женщину двое церберов схватили за руки и попытались подтащить к "рафику". Каким-то чудом она вывернулась, крича: "За что? Я здесь ни при чем! Я здесь случайно!". Ее опять догнали, стали заламывать руки. Женщина упала на землю, судорожно всхлипывая: "Мне плохо! У меня сердце! Вызовите мне "скорую"!"... Наумов величественно подошел к несчастной, и, моментально оценив ее "потенциальный" для государства вред, милостиво распорядился: "Ладно, оставьте ее. Пусть сидит. Вызовите ей "скорую"...

Видали "мизантропа"?!

Толпа "смутьянов", в конце концов (в считанные минуты!), была рассеяна, частью захвачена "в плен". Возле стонущей, конвульсивно вздрагивающей женщины появилась другая — в приличном, довольно модном, недешевом спортивном костюме: "Я врач. Что тут случилось?" Ей сбивчиво объясняли, медичка помогла пострадавшей встать, подвела ее к светофорному столбу, чтобы та могла на него опереться. Больная побледнев, нервно покусывая губы, протяжно постанывала, с трудом удерживаясь на ногах.

Вдруг к ней подошел довольно импозантный, при галстуке, можно сказать, с иголочки одетый гражданин, решительно взял под руку и стал буквально тащить в сторону автобусной остановки: "Пойдемте туда. Там есть скамейка. Вам нужно обязательно сесть и отдохнуть". (Видать, этот еще тлеющий "очаг сопротивления" очень сильно портил парадный вид площади, на которую вот-вот должен был пожаловать "всенародно избранный". Поэтому с находящейся почти в коме женщиной "защитники Отечества" решили не церемониться.) Женщина-врач смело и внушительно оттеснила непрошенного "добродетеля" от больной: "Немедленно оставьте ее в покое и отойдите от нее! Все отойдите, дайте доступ воздуху... Ей нельзя двигаться ни в коем случае!" Нащупав у пострадавшей пульс, громко, почти на всю площадь, закричала: **"У нее сбитое сердце! Немедленно вызовите "скорую"!** Последний призыв в первую очередь адресовался гражданину, только что пытавшемуся увести больную подальше от "места происшествия": у него наверняка был сотовый телефон. Однако тот опять весьма "убедительно" взял стонущую, еле стоящую на ногах женщину и стал буквально тащить в сторону троллейбусной остановки. Ему уже никто не мешал (многие с какой-то немой внутренней озлобленностью, опустошенностью и напряженностью шли следом), и лишь женщина-врач умоляюще причитала: **"Оставьте ее в покое. Кто вы такой? Ей нельзя двигаться! Она может тут же умереть! Вызовите немедленно "скорую"!"**

Я, грешным делом, не выдержал: "Вы кто, милейший? Откуда вы знаете, где ей будет лучше? Вот же врач..." Молодец, вспучив на мгновенье желваки и метнув на меня ястребиный взор, дал понять, чтобы я "рвал" отсюда, пока цел... Усадив отстраненно-потерянно бредущую женщину почти насильно на остановочную лавочку, "добродетель" как-то ловко и незаметно "вынырнул" из поля зрения любопытствующей публики, большинство из которой была не в курсе дела и довольно равнодушно с легким налетом нечаянной любознательности наблюдала за происходящим. Кое-кто пил из бутылки пиво... Женщина-врач, все так же сосредоточенно держа свою подопечную за пульс, растерянно причитала: **"Где же "скорая"? Где "скорая"? Я же на работу опаздываю..."**

Увидев чуть поодаль нарядно одетого мужчину (в штатском) с рацией в руках, подбежала к нему: **"Умоляю вас как мужчину... Немедленно вызовите сюда "скорую"! Вон та женщина может с минуты на минуту умереть!"** Тот мило улыбнулся: "Не беспокойтесь, мы давно вызвали..." Медичка вернулась к пострадавшей, любовно обняла ее, растирая виски: **"Терпи, милая, терпи... Ты же знаешь, в какой стране мы живем..."**

И беззвучно, нервно заплакала, подрагивая плечами. Всю эту "картину" открытой моральной казни и садистского истязания ни в чем не повинного человека прямо-таки в упор и неотступно снимал какой-то "кинооператор", одетый во все черное, словно работник магазина ритуальных услуг в зарубежных кинофильмах... Женщина-врач неоднократно умоляла и его вызвать "скорую", но тот снисходительно-презрительно просто *палачески* ухмылялся (ему никто не мешал "работать"!), забавляясь жвачкой и все снимал, снимал... Наверняка, в кадр ему не раз попал и я: мне страшно любопытно было воочию убедиться, чем же все-таки кончится вся эта "операция", эта "дикая охота"... Медичка, не выдержав, спросила у очень уж назойливого, навязчивого "оператора": **"Почему вы ухмыляетесь? Это же бесчеловечно! У вас же есть мать... И кто вы такой, интересно?.."** Только один раз "могильщик" милосердно произнес: **"Я обыкновенный белорус..."**.

Наконец-то подкатила "скорая". Я посмотрел на часы: **было ровно 9.35.** Значит, столичные медики собирались сюда около получаса. В центре столицы. По просьбе **компетентных органов.** В день всебелорусского народного собрания... Кому-то наверняка очень хотелось, чтобы больная ушла из жизни. Как ненужный, нежелательный и, возможно, "небезопасный" свидетель... **Но она, к счастью, выжила.** Во всяком случае, на моих глазах. Пока я всю эту отвратительную мерзость наблюдал... ее бережно посадили в "медмобиль", будто отделяя, спасая от этого безумного, злобного, агрессивного, несправедливого, ожесточенного и кровожадного мира... Кольнула виски неожиданная мысль: а вдруг это и не "скорая" вовсе, а какая-нибудь замаскированная "спецтачка"? На всякий случай подбежал к еще распахнутой двери, спросил у несчастной: "Женщина, скажите, кто вы?". Почти белые губы на застывшем и неподвижном, словно гипсовая маска, лице еле слышно прошептали:

— Зоя... Зоя Захаревич...

Александр ОЛЬХОВОЙ.

ФАКТ І КАМЕНТАРЫЙ

Балбатаць — не працаваць

Аляксандр Лукашэнка сваім Указам №256 адобрыў Праграму ўдасканалення аграпрамысловага комплексу Рэспублікі Беларусь на 2001-2005 гады. Згодна з афіцыйным каментарыем, асноўныя мэты яе — сфарміраваць мікра- і макраэканамічную сістэму гаспадарання, якая забяспечвае ўстойлівае развіццё і паслядоўнае павышэнне эфектыўнасці аграпрамысловай вытворчасці, гарантыю харчовай бяспекі дзяржавы.

Дасягненне вызначаных мэт плануецца забяспечыць праз: удасканаленне сістэмы гаспадарання на ўсіх узроўнях кіравання АПК; стварэнне на прынцыпах кааперацыі і інтэграцыі спецыялізаваных прадуктовых аб'яднанняў па ўзроўнях гаспадарання і відах вытворчасці; фарміраванне сыравінных зон для поўнага забеспячэння жывёлагадоўчых комплексаў кармамі, а пераапрацоўчай прамысловасці — сыравінай і іншыя меры.

Паводле звестак БелаПАН, канцэпцыя праграмы прадугледжвае пераадоленне раз'яднанасці сельгаспрадпрыемстваў і таваравытворцаў, аб'яднанне іх эканамічных інтарэсаў — ад вытворчасці зыходнай сыравіны да збыту гатовай прадукцыі. У 2001 годзе праектам праграмы прадугледжана давесці вытворчасць сельгаспрадукцыі да наступных аб'ёмаў: збожжа — да 5 мільёнаў 900 тысяч тон, рапсу — 97 тысяч тон, цукровых буракоў — 1 мільёна 519 тысяч тон, бульбы — 7 мільёнаў 500 тысяч тон, агародніны — 1 мільёна 335 тысяч тон, мяса ў жывой вазе — 945 тысяч тон, малака — 4 мільёнаў 980 тысяч тон.

Пры гэтым прапаноўваецца паглыбіць спецыялізацыю сельгасвытворчасці, а таксама ўдасканаліць сістэму гаспадарання на ўсіх узроўнях кіравання АПК.

Аляксей АРЭШКА, БелаПАН.

Ужо даўно набілі аскоміну гэтыя пустыя фразы пра спецыялізацыю і ўдасканаленне сістэмы гаспадарання і кіравання аграрным сектарам, якія дзесяцігоддзямі перакачоўваюць з аднаго "гістарычнага пленума" кампартыі ў другі, а цяпер вось штампуюцца лукашэнкаўскімі чыноўнікамі. Возьмем "Асноўныя напрамкі сацыяльна-эканамічнага развіцця Рэспублікі Беларусь на 1996—2000 гады". У іх пяць гадоў таму было напісана тое ж самае: "Асноўнымі мэтамі аграрнай рэформы з'яўляюцца... забеспячэнне ўстойлівага развіцця АПК, умацаванне харчовай бяспекі рэспублікі".

Дык навошта зноў тараторыць пра "паслядоўнае павышэнне фектыўнасці аграпрамысловай вытворчасці і гарантыю харчовай бяспекі"? Калі правалілі папярэдняе рашэнне, дык так і скажыце, а заадно і разбярыцеся, чаму? Тым больш, што вашы папярэднікі-камуністы яшчэ ў 1986 годзе на сваім XXX з'ездзе ставілі такія ж самыя задачы. Вось пачытайце матэрыялы таго з'езда: "Забяспечаць устойлівы рост сельскагаспадарчай вытворчасці, абавязковае выкананне заданняў Харчовай праграмы".

Выходзіць, "не забяспечылі" выкананне заданняў ні XXX з'езда кампартыі, ні так званага першага Усебеларускага народнага сходу, які ўхваліў тыя "Асноўныя напрамкі"...

Нельга не сказаць пра планы на сёлетні год наконт аб'ёмаў сельгаспрадукцыі. Пятнаццаць гадоў таму камуністы ставілі куды больш высокія задачы. На тым жа XXX з'ездзе кампартыі Беларусі гаварылася аб тым, каб у 1990 годзе давесці вытворчасць збожжа да 8—8,2 мільёна тон, бульбы — не менш як 13 мільёнаў тон, мяса (ва ўбойнай вазе) — да 1,2—1,3 мільёна тон, малака — да 7,1—7,3 мільёна тон... Параўнайце з сённяшнімі планамі: атрымаць 5 мільёнаў тон збожжа, 7,5 мільёна тон бульбы.

Як бачым, патрабуецца яшчэ не адна пяцігодка, не адна праграма, каб выйсці на такую ўраджайнасць сельскагаспадарчых культур, якая была тады, калі ўладарыў цар Гарох. Хаця, верагодна, што да ўзроўню гаспадарання цара Гароха цяперашнім чыноўнікам наўрад ці дабрацца. Бо працаваць і балбатаць — гэта не адно і тое ж.

Алесь ДРАБЧУК.

Рэканструкцыя Мінскай кальцавой аўтадарогі

Рэканструкцыя Мінскай кальцавой аўтамабільнай дарогі, якую плануецца завяршыць у 2005 годзе, ідзе поўным ходам. Прадугледжваецца, што ў выніку ўжо дзеючая кальцавая аўтадарога на ўсім працягу будзе даведзена да шасці палос.

Хутка дарожныя арганізацыі прыступяць да правядзення работ у раёне ўрочышча Курапаты. З улікам таго, што тут могуць быць закрануты інтарэсы асобных грамадзян і розных арганізацый, дарожнікі папярэдне схіляюцца да варыянту пашырэння праезнай часткі не ў бок Курапатаў, а ў бок горада. Пры гэтым дарожнікі абяцаюць, што земляныя работы будуць праводзіцца са строгім выкананнем "чалавечых норм і звычаяў".

Камітэт па аўтамабільных дарогах звяртаецца да ўсіх зацікаўленых арганізацый і асоб з просьбай уносіць свае прапановы па пытаннях рэканструкцыі кальцавой аўтадарогі, у тым ліку ў раёне ўрочышча Курапаты. Усе прапановы і пажаданні будуць па магчымасці ўлічаны.

Аляксей АРЭШКА.

Motorola засцерагае беларускіх спажыўцоў

Занепакоенасць значным ростам у Беларусі колькасці мабільных тэлефонаў, што не маюць гарантый якасці вытворцаў, выказалі прадстаўнікі кампаніі Motorola на прэс-канферэнцыі ў Мінску.

Як заявіла менеджэр сектара персанальных сродкаў сувязі кампаніі Тамара Карпейчык, Motorola выступае ў абарону правоў беларускіх спажыўцоў і засцерагае карыстальнікаў ад набыцця несертыфікаваных і няякасных сродкаў мабільнай сувязі, якія паступаюць у краіну неафіцыйна.

Па розных ацэнках, доля мабільных тэлефонаў, якія не маюць адпаведных гарантый якасці вытворцаў, складае ад адной да дзвюх трэціх усяго рынку апаратаў сотавай сувязі краін СНД. У выніку тысячы беларускіх спажыўцоў набываюць прадукцыю, не сертыфікаваную для выкарыстання ў Беларусі.

Маша ПЯТРОВА.

Трэці пленэр юных мастакоў

З 29 мая па 2 чэрвеня Рэспубліканскае грамадскае аб'яднанне "Беларуская асацыяцыя клубаў ЮНЕСКА" правядзе ў Наваполацку і Полацку III пленэр юных мастакоў "Вясёлка Надзеі", які плануецца прысвяціць 500-годдзю стылю барока ў архітэктуры Полаччыны.

Удзельнікамі III пленэра стануць члены беларускіх клубаў ЮНЕСКА, юныя мастакі са студый выяўленчага мастацтва, гурткоў, навучэнцы мастацкіх школ і ліцэяў з рэгіёнаў і Мінска. Узрост удзельнікаў — ад 10 да 16 гадоў.

Юныя мастакі змогуць папрацаваць на адкрытым паветры, а таксама ў майстэрнях. У рамках праграмы будзе арганізавана наведванне памятных месцаў Полаччыны, вялікую ўвагу плануецца надаць знаёмству з музеямі і архітэктурнымі помнікамі Полацка. Падчас пленэра пройдзе дабрачынная акцыя, падчас якой юныя мастакі змогуць наведаць наваполацкі Дом дзіцяці, пагутарыць з дзецьмі, зрабіць падарункі.

Вынікамі пленэра стануць выставы ў Наваполацку і Мінску. У склад журы пленэра ўвойдуць вядомыя мастакі Полаччыны. Пераможцы атрымаюць дыпломы і каштоўныя прызы.

Аляксей АРЭШКА.

У абарону бяздомных сабак

Сумесны ліст пратэсту накіравалі ў Мінгарвыканкам сталічныя арганізацыі па ахове жывёл, сярод якіх "Ратаванне", "Каштанка" і "Данькаў-клуб".

У лісце выказана абурэнне выступленнем мэра беларускай сталіцы Міхаіла Паўлава па тэлеканале СТБ. Паўлаў публічна прапанаваў "ачысціць" сталіцу аб бадзяжных жывёл, заявіўшы, што бяздомныя сабакі "ляжаць у цэнтры Мінска і грэюцца на сонцы, як на Канарскіх астравах".

На самай справе, паводле звестак грамадскіх арганізацый, штогод у Мінску "даволі жорсткімі метадамі" забіваюць каля 12 тысяч адлоўленых жывёл. Прычым сярод ахвяр — мноства хатніх жывёл, якія згубіліся. У цывілізаваных краінах, гаворыцца ў лісце, даўно дзейнічае адладжаная сістэма мер: адлоў жывёл, накіраванне ў прытулак, пошук гаспадароў, а таксама стэрылізацыя. У апошнім выпадку, нават калі стэрылізаваную жывёлу выпускаюць на вуліцу, папуляцыя не павялічваецца. Такая рацыянальная і гуманная палітыка прыводзіць да няўхільнага скарачэння бяздомных жывёл.

У Мінску ж шматгадовыя звароты абаронцаў жывёл да ўлад аб будаўніцтве прытулку для "братоў меншых" застаюцца без увагі. Замест таго каб узяць на ўзбраенне практыку цывілізаваных краін, у Мінгарвыканкаме гатовы працягваць неэфектыўную дзейнасць па масавым знішчэнні ўсяго жывога на вуліцах.

Гэта, на думку аўтараў ліста, не выйсце. "Нават наладзіўшы Варфаламееўскую ноч для сабак і кошак, гарадская ўлада не вырашыць праблему бяздомных жывёл, затое Мінск набудзе дрэнную рэпутацыю горада, дзе пануе сярэдневяковае варварства, пасля чаго наўрад ці нехта рызыкне назваць яго еўрапейскай сталіцай", — лічаць абаронцы жывёл. Яны заяўляюць, што "бяздомныя сабакі і кошкі — неад'емная частка гарадскога мегаполіса, яны таксама маюць права на жыццё або, хаця б на безбалючае ўсыпленне".

Ірына ЛЕЎШЫНА.

Немцы ў Клімавіцкім раёне

Каля 10 тысяч нямецкіх марак сабралі грамадзяне ФРГ на аднаўленне праваслаўнага храма ў вёсцы Мілаславічы Клімавіцкага раёна Магілёўскай вобласці.

Будаўніцтва храма пры дапамозе германскай дабрачыннай ініцыятывы рэгіёна Рэйн — Нае "Дапамога дзецям Чарнобыля" вядзецца на працягу некалькіх гадоў. Ініцыятарам выступіў кіраўнік гэтай арганізацыі Адам Троер, які ахвяраваў на будаўніцтва царквы больш за 15 тысяч марак.

Апрача гэтага, германская місія фінансуе рэканструкцыю сярэдняй школы ў пасёлку Цімонава. Яна будзе ператворана ў інтэрнат для дзяцей з нешчаслівых сем'яў.

Канстанцін УВАРАЎ.

Скажы, Таццяна...

Хто дапамагае нацыянальным меншасцям?

Ці можна паведаміць адрасы буйных яўрэйскіх арганізацый, якія займаюцца дапамогай нацыянальным меншасцям?

Галіна ЗАНЕВІЧ,

г. Бабруйск.

Усяго на тэрыторыі нашай краіны працуе больш за сто арганізацый, якія так ці інакш аказваюць дапамогу яўрэям. Але буйных мала. Так, напрыклад, дабрачыннае грамадскае аб'яднанне "Рэспубліканскі фонд "Халакост" размяшчаецца па адрасе: 220002, г. Мінск, вул. Крапоткіна, 22. Яно створана з мэтай увекавечання памяці ахвяр генацыду яўрэйскага народа ў гады другой сусветнай вайны; аказання гуманітарнай, медыцынскай і іншай дапамогі асобам, што пацярпелі ад нацыянал-сацыялісцкіх праследаванняў, а таксама праведнікам і іх сем'ям.

Дабрачынная рэспубліканская грамадская арганізацыя "Яўрэйскі дабрачынны фонд "Хэсэд-Рахамім" займаецца аказаннем матэрыяльнай і іншай дапамогі сацыяльна неабароненым і малазабяспечаным грамадзянам пераважна яўрэйскай нацыянальнасці; садзейнічае развіццю яўрэйскай культуры, гісторыі і традыцый яўрэйскага народа, распаўсюджванню яго культурнай спадчыны. Яе адрас: **220023, г.Мінск, пл. Свабоды, 17, оф.901. Тэл. 223-61-05.**

У гэтым жа офісе размяшчаецца і Рэспубліканскае грамадскае аб'яднанне "Беларускі саюз яўрэяў-інвалідаў і ветэранаў вайны, партызан і падпольшчыкаў", якое займаецца выяўленнем месцаў масавага знішчэння яўрэяў на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь у гады вайны і ўвекавечаннем іх памяці. Таксама саюз аказвае сацыяльную і матэрыяльную дапамогу сваім членам, абараняе інтарэсы інвалідаў.

Міжнародная грамадская арганізацыя "Рональд С. Лаўдэр — садзейнічанне беларускай яўрэйскай моладзі" дапамагае ў атрыманні школьнай і пазашкольнай адукацыі беларускай яўрэйскай моладзі, у прыватнасці, у сферы вывучэння нацыянальных культурных традыцый у Рэспубліцы Беларусь і іншых краінах. Яе адрас: **220029, г. Мінск, вул. Крапоткіна, 22. Тэл. 234-42-26.** Уладзімір Львовіч Ходскі.

Дзе знаходзяцца дыпламатычныя прадстаўніцтвы на Беларусі?

Жыву недалёка ад Мінска, але не хочацца губляць час на дарогу, калі не ведаеш, ці вырашыш свае пытанні ў сталіцы. Калі ласка, Таццяна, паведаміце адрасы і тэлефоны дыпламатычных прадстаўніцтваў замежных дзяржаў у нашай краіне.

В.І.НІКІЦЕНКА,

г. Кобрын.

Цяперашнім часам у Беларусі размешчаны амбасады 10 краін былога Савецкага Саюза і **Генеральнае консульства Эстоніі** (яго адрас: г Мінск, вул. Дарашэвіча, 6А, тэл. ((8-017) 234-59-65)). Між іншым, па гэтым жа адрасе знаходзіцца і **Латвійская амбасада**, тэл. ((8-017) 284-93-93). На вуліцы Кірава, 17 прапісаліся **Пасольства Арменіі** (тэл.: (8-О17) 227-51-53), **Туркменістана** (тэл.: (8-017) 222-34-27) і **Таджыкістана** (тэл.: (8-017) 227-76-13). На Куйбышава, 12 можна адшукаць **Пасольства Казахстана** (тэл. (8-172) 213-30-26). А вось **Амбасада Украіны** не так даўно змяніла адрас і зараз знаходзіцца па вул. Старавіленская, 51 (тэл. (8-017) 283-19-90). Адрас **Пасольства Літвы**: вул. Захарава, 68 (тэл. (8-017) 285-33-37), **Рэспублікі Малдова**: вул. Беларуская, 2 (тэл. (8-017) 289-14-41). **Амбасада Расійскай Федэрацыі** размяшчаецца на вуліцы Старавіленскай, 48, (тэл. (8-017) 250-36-66). На гэтай жа вуліцы, толькі ў доме №57, знаходзіцца **Пасольства Кыргызскай Рэспублікі** (тэл. (8-0172) 234-91-17).

У беларускай сталіцы выконваюць свае дыпламатычныя місіі прадстаўнікі дыпламатычнага корпуса больш як з 20 краін далёкага замежжа. На пл. Свабоды, 11 размяшчаецца **Амбасада Рэспублікі Балгарыя** (тэл. (8-017) 227-55-00). На вуліцы Румянцава, 6 **Амбасада Рэспублікі Польшча** (тэл. (8-017) 213-43-13), на завулку Масквіна, 4 — **Амбасада Румыніі** (тэл. (8-017) 223-80-97).

На вуліцы К.Маркса, 37 знаходзяцца **Пасольства Злучанага Каралеўства Вялікабрытаніі і Паўночнай Ірландыі** (тэл. (8-017) 210-59-20), а таксама **Амбасада Італьянскай Рэспублікі** (тэл. (8-017) 229-29-69). На плошчы Свабоды, 11 размяшчаецца **Пасольства Французскай Рэспублікі** (тэл.: 8-0172-210-28-68).

Калі вам трэба трапіць у **Пасольства Германіі**, то яго адрас: вул.Захарава, 26 (тэл.: (8-017) 213-37-52, 233-27-14), а аддзел віз гэтай краіны размяшчаецца на вул. Будзённага, 10 (тэл.: (8-017) 230-12-14).

Пасольства Дзяржавы Ізраіль знаходзіцца на Партызанскім праспекце, 6а (тэл. (8-017) 230-44-44), **Рэспублікі Індыя** — на вул.Кальцова, 4, корп.5 (тэл. (8-017) 262-93-99), а **Кітайскай Народнай Рэспублікі** — на вуліцы Берасцянскай, 22 (тэл. (8-017) 285-36-82).

На вуліцы Валадарскага, 6 прапісалася **Пасольства Турэцкай Рэспублікі** (тэл. (8-017) 227-13-83), на Музычным завулку, 1/2 — **Чэшскай Рэспублікі** (тэл. ((8-172) 226-52-43).

Адрас Пасольства ЗША: вул. Старавіленская, 46 (тэл.: (8-017) 210-12-63, 234-77-61), **Пасольства Японіі** — праспект Машэрава, 23, корп.1, 8-ы паверх (тэл.: (8-017) 223-60-37, 223-62-33), **Югаславіі** — вул. Сурганава, д. 25А, 4-ы паверх (тэл. (8-017) 239-90-90). Дыпламатычныя прадстаўніцтвы **Грэцыі**, **Швейцарыі** і **Кубы** арэндуюць памяшканні ў гатэлях. Два першых — у гатэлі "Кастрычніцкі", пакоі 515 і 302. Трэцяе — у гатэлі "Мінск", пакой 389.

У Мінску мае сваё дыпламатычнае прадстаўніцтва і **Ватыкан**. Яго пасольства — **Апостальская нунцыятура** — размяшчаецца на вуліцы Валадарскага, 6 (тэл. (8-017) 289-15-84).

Шлях да сэрца мужчыны ляжыць праз... Інтэрнет

Нядаўна ў адной тэлевізійнай перадачы пачула, што ў Інтэрнеце ёсць сайт для тых, хто любіць гатаваць. Можа, Вам вядомы яго адрас?

Ілона ЗАХАРАВА,

Гомель.

Так, сапраўды такі сайт існуе. Там можна знайсці рэцэпты супоў, салатаў і піражкоў, вельмі простых у прыгатаванні. Ну, а калі вы гаспадыня са стажам, дык хутчэй за ўсё не зможаце прайсці мімаходзь інтэрв'ю з лепшымі сусветнымі кухарамі, якія дзеляцца сакрэтамі прыгатавання сваіх фірменных страў. Акрамя гэтага, кожны дзень на сайце з'яўляюцца новыя кулінарныя рэцэпты. Аб усім гэтым вы зможаце даведацца па адрасе: **http.//www.cooking.ru/**. А тым, хто зусім нічога не разумее ў кулінарыі, дапаможа рубрыка **"Незатейливая кулинария" (http.//www.cooking.ru/)**.

Прыемнага апетыту!

Расійская пенсія па беларускіх мерках

Я грамадзянка Расіі. Некалькі гадоў таму я пераехала ў беларускі горад Асіповічы. Але пенсію налічваюць у Расіі, і мне раз у некалькі месяцаў прыходзіцца ездзіць за ёй. Гэта вельмі нявыгадна і нязручна. Няўжо нічога нельга зрабіць?

Л.ПАЎЛОВІЧ,

г. Асіповічы.

Як патлумачылі мне ў Міністэрстве сацыяльнай аховы, умовы пенсіённага забеспячэння асоб, якія пераехалі на пастаяннае месца жыхарства з Расіі ў нашу краіну, рэгулююцца пагадненнем аб гарантыях правоў грамадзян краін — удзельніц СНД ад 13 сакавіка 1992 года. У адпаведнасці з гэтым дакументам пенсіённае забеспячэнне ажыццяўляецца па месцы пастаяннага жыхарства пасля атрымання замежным грамадзянінам дазволу на пастаяннае пражыванне (віда на жыхарства).

Такім чынам, калі ў вас ёсць адпаведны дакумент, Вы можаце атрымліваць пенсію тут. Для гэтага Вам неабходна звярнуцца ў аддзел сацыяльнай абароны Асіповіцкага райвыканкама, які зробіць запыт Вашай пенсіённай справы з Расіі. Пасля чаго там выплата будзе спынена.

У нашай краіне пенсія будзе вызначацца па нормах Закона Рэспублікі Беларусь "Аб пенсіённым забеспячэнні".

Раздзел вядзе Таццяна КУЧЫНСКАЯ.

ДАЙДЖЕСТ

Президент США встретился с Далай-Ламой

Далай-Лама и Джордж Буш.

Джордж Буш принял у себя в резиденции тибетского духовного лидера в изгнании Далай-Ламу. Представитель министерства иностранных дел Китая крайне негативно отозвался о данном событии — Китай расценивает Далай-Ламу как лидера сепаратистов, так как его последователи выступают за независимость Тибета от КНР. Встреча в Белом доме, равно как и прием в Нью-Йорке тайваньского президента Чень Шуйбяня, также считающегося в Китае сепаратистом, была названа представителем китайского МИДа "грубым вмешательством" со стороны США во внутренние дела КНР.

Далай-Лама после встречи в Вашингтоне заявил, что искал у США помощи в достижении Тибетом свободы, которую, однако, назвал "настоящим самоуправлением", но не "независимостью".

"Си-Эн-Эн".

Посидели на взлетно-посадочных полосах...

Работа парижского аэропорта Орли была парализована, после того как несколько сотен служащих авиакомпании AOM/Air Liberte вышли на взлетно-посадочные полосы, протестуя против планов руководства по модернизации компании. Компания планирует сократить 1300 служащих. Сначала протестанты заняли взлетную полосу, из-за чего была задержана отправка самолета авиакомпании Royal Air Maroc. Затем митингующие направились на посадочную полосу, где провели сидячую забастовку.

Однако в течение 30 минут спецподразделения полиции окружили демонстрантов и эвакуировали их за пределы аэропорта, где они и продолжили свои выступления. Все это время самолеты совершали посадку в другом парижском аэропорту — Шарль де Голль.

"AFP".

Американская астронавтка чуть не сгорела в самолете

Американская астронавтка находится в критическом состоянии в результате крушения самолета недалеко от Хьюстона. Астронавтка и пилот самолета доставлены в больницу с множественными ожогами. По предварительным данным, обожжено более 90 процентов кожи пострадавших.

38-летняя Хиллард Робертсон и 46-летний Рой Адамс, владелец самолета, отрабатывали посадку и взлет на одномоторном двухместном самолете. Во время тренировочного полета самолет задел деревья и, упав на землю, загорелся.

В Иране повесили агента ЦРУ

Житель Ирана был признан виновным в том, что он был агентом ЦРУ, и повешен. 56-летний Мохаммад Реза Педрам, бежавший из страны в 1986 году, в 1980—1988 годах сотрудничал с ЦРУ. В 1996 году Педрам вернулся в Иран с поддельным паспортом, но был узнан и схвачен. После судебного разбирательства Педрама признали виновным в шпионаже и повесили.

"Ассошиэйтед Пресс".

В Австралии под жилой дом залез трехметровый крокодил

На северной территории Австралии в городе Дарвин 13-летняя Фейт Уильямс долгое время пыталась вызвать кого-нибудь по телефону на помощь, после того как, выйдя на улицу, чтобы узнать, отчего залаяла ее собака, увидела хвост крокодила, торчащий из-под крыльца дома. "Когда я вышла, я увидела часть его хвоста и тотчас же побежала по лестнице назад домой", — сообщила девочка в четверг в интервью местному радио.

По ее словам, она звонила многим с просьбой о помощи, однако все отказывались ей верить, считая, что ребенок их разыгрывает.

"Рейтер".

Памятник погибшим журналистам вернут на Крещатик

Правоохранительные органы Украины нашли памятник погибшим журналистам, который был похищен минувшей ночью в центре Киева. Об этом сообщил НТВ один из координаторов акции "Украина без Кучмы" Юрий Луценко. По его словам, милиция пока не уточняет, где была найдена мраморная стела с профилем киевского журналиста Георгия Гонгадзе. Луценко заявил, что оппозиция намерена вернуть памятник на прежнее место — возле здания агентства УНИАН.

Напомним, что памятник был установлен 21 мая в центре Киева на пересечении Крещатика и Трехсвятительской улицы. Он представляет собой черный гранитный постамент, на который водружена закругленная кверху плита черного мрамора. На ней высечены фамилии восьми журналистов, погибших за годы независимости Украины. Среди них — главный редактор газеты "Вечерняя Одесса" Борис Деревянко, редактор газеты "Слава Севастополя", киевский тележурналист, народный депутат Вадим Бойко. Ни одно из этих убийств до сих пор не раскрыто.

НТВ.

НАКАЗАНИЕ СПУСТЯ 30 ЛЕТ?

Суд над бывшим президентом Польши генералом Войцехом Ярузельским

Семен БУКЧИН

Этот поистине исторический процесс уже десять лет как не может начаться. И трудно понять, то ли это свидетельство польской демократии, то ли сложностей новейшей истории страны. Скорее всего можно говорить и о первом и о втором.

Генерала Ярузельского (и еще 11 человек) пытаются привлечь к судебной ответственности за события уже тридцатилетней давности. В середине декабря 1970 г. на Гданьской верфи, носившей тогда имя Ленина, началась забастовка. Непосредственной причиной рабочих волнений было повышение цен на продукты. Очень быстро они охватили другие города и предприятия — рабочие вышли на улицы в Гдыне, Щецине, Эльблонге, Слупске. Одним из руководителей гданьской забастовки был Лех Валенса, будущий лидер "Солидарности" и президент Польши. Помимо требований социального характера, в том числе отмены повышения цен, рабочие добивались реформы профсоюзов, их независимости от государства.

На подавление рабочих демонстраций и забастовок власть выслала войска и милицейские подразделения. Завязались уличные схватки, в Гданьске демонстранты подожгли здание воеводского комитета партии. Военные открыли стрельбу по людям. Было арестовано более трех тысяч человек, 44 человека погибли, сотни получили ранения.

События на побережье вызвали кризис в коммунистической верхушке. Вместо Владислава Гомулки на пост первого секретаря ПОРП был избран Эдвард Герек, на должности премьера Юзефа Циранкевича заменил Петр Ярошевич. Спустя год — уже после забастовки на предприятиях в Лодзи — власть отменила повышенные цены на продукты.

В новой демократической Польше расследование трагических событий на побережье началось в 1990 г. Дело поначалу вела военная прокуратура в Гданьске. В 1993 г. его передали тамошней гражданской прокуратуре. Это произошло как раз перед приходом к власти левой коалиции. Тогдашний министр юстиции Ян Пентковский не скрывал, что его решение носило политический характер: он опасался, что бывшие коммунисты затормозят, если не вовсе прикроют следствие. Между тем сейм принял закон, позволяющий расследовать преступления, совершенные в течение всей истории ПНР.

Наконец весной 1995 г. гданьская прокуратура переслала в тамошний суд обвинительный акт, касавшийся непосредственно 12 человек. Список возглавляют тогдашние министр обороны Войцех Ярузельский, министр внутренних дел Казимеж Свитала, вице-премьер правительства ПНР Станислав Коцюлек, а с ними еще группа генералов, полковников и подполковников, непосредственно командовавших войсками, участвовавшими в подавлении рабочих выступлений в 1970 г. В этом документе сказано, что обвиняемые, *"руководствуясь указанием первого секретаря ПОРП Гомулки, отдали противоречащие закону приказы о применении боевого оружия против демонстрантов, заведомо зная, что обрекают на смерть неопределенное число граждан"*.

Целый год затем обвинительный акт кочевал между окружным и апелляционным судом: никак не могли решить, подсудны ли обычному суду занимавшие столь высокие должности лица. Первое судебное заседание состоялось в марте 1996 г. На скамье подсудимых сидели только восемь человек, в том числе генерал Ярузельский. Тогда он обратился к семьям погибших со словами сочувствия и

13 апреля 1990 г. Президент СССР Михаил Горбачев передает Президенту Польши Войцеху Ярузельскому копии материалов, связанных с катынской трагедией.

одновременно подчеркнул, что готов нести ответственность за введение военного положения в 1981 г., но никак не за события на побережье в декабре 1970 г. Ярузельский заявил, что его вправе судить только Государственный Трибунал. Суд прекратил расследование его дела. Прокуратура подала апелляцию. Ярузельский обещал, что будет приезжать в Гданьск в случае нового рассмотрения дела. Но больше так туда и не являлся, ссылаясь на утомительность поездок и вообще плохую для него тамошнюю атмосферу. Генерал стал добиваться перенесения судебных заседаний в Варшаву, где он живет.

В течение последующих двух лет прокурору никак не удавалось зачитать обвинительный акт, поскольку на скамье подсудимых постоянно кто-то отсутствовал. Одни действительно серьезно болели, другие доставали медицинские справки о плохом состоянии здоровья. В июне 1998 г. прокурору, наконец, удалось зачитать обвинительный акт в присутствии семи обвиняемых. Остальных обследуют доктора, решая вопрос о возможности их участия в судебных заседаниях. Трех, в том числе Ярузельского, признали вполне годными.

В июне 2000 г. адвокат Ярузельского вносит предложение о прекращении процесса, аргументируя тем, что его подзащитного, как бывшего члена Совета министров, может судить только Государственный Трибунал. В феврале нынешнего года Конституционный Трибунал выносит решение о подсудности дела обычному суду. И тем не менее процесс уже в Варшавском окружном суде никак не может начаться. Слушания должны были открыться в середине мая. Но выяснилось, что по причине плохого здоровья на них не может присутствовать генерал Эдвард Ланцуцкий, в те времена командовавший 16-й танковой дивизией. Кроме того, от защиты Ярузельского отказались его адвокаты, мотивируя свое решение невероятно затянутым характером процесса, что может негативно отразиться на их карьере.

В самом деле, список только свидетелей по делу о событиях декабря 1970 г., которых необходимо выслушать в суде, насчитывает почти 1100 человек. Да еще предстоит зачитать показания 2400 свидетелей. Судья Марек Целей говорит, что в этой ситуации процесс может затянуться на 15 лет. Многие из обвиняемых, ежели учитывать их возраст (многим под восемьдесят) и болезни, могут и не дожить до судебного решения. Поэтому, по мнению судьи, нужно сконцентрироваться на конкретном решении о применении оружия и отсечь многие второстепенные материалы, что позволило бы сократить и число свидетелей. Но даже в этом случае — с учетом того, что судебные заседания будут проходить два раза в неделю, — приговор может быть вынесен не ранее чем через два-три года.

Скорее всего процесс будет длиться гораздо дольше. Прежде всего по причине недомоганий ряда обвиняемых. Врачи, к примеру, решили, что в ближайшее время бывший командующий Поморским военным округом генерал Каминский (82 года) может участвовать в заседаниях лишь раз в две недели и не более часа, а генерал Ланцуцкий — не более двух часов.

Ярузельский заявляет, что готов к участию в судебных заседаниях, но одновременно в ряде интервью подчеркивает, что военные действовали не против нормальных демонстрантов, а применили оружие в связи с опасными действиями примкнувших к ним хулиганов, угрожавших общественной безопасности. Беззаконность указания Гомулки связана с тем, что, согласно конституции ПНР, решение о применении оружия мог вынести только Совет министров, который, однако, такого решения не принял. За руководящую роль в преступлении, приведшем к убийству людей, закон предусматривает от 8 до 25 лет тюрьмы либо пожизненное заключение. Смертной казни в Польше нет.

Кажется, все понимают, что как бы ни закончился процесс, вряд ли дожившие до его конца престарелые генералы во главе с бывшим министром обороны и президентом Польши отправятся в тюрьму. Никто не жаждет крови. Их могут амнистировать. Но сначала должен быть суд. Преступление должно получить свою оценку и должны быть названы его виновники. Так — законным путем — демократическая Польша расстается со своим тоталитарным прошлым.

Определена очередная дата начала процесса — 19 июня.

Варшава.

ПРИВЕТ ИЗ ЛОНДОНА

Ищут "оружие" против нелегалов

В связи с непрекращающимся потоком нелегальных иммигрантов в Британию правительство Тони Блэра намерено принять радикальные меры, чтобы изменить ситуацию на границе. Британские власти пытаются получить поддержку французского правительства, для того чтобы высылать нелегальных иммигрантов немедленно по прибытии в британские порты. Об этом же говорили премьер-министр Британии и президент Франции во время англо-французской встречи в Каоре. А накануне министр внутренних дел Великобритании Джек Стро выступил с заявлением о том, что в моменты таких критических ситуаций, когда миграция народов выходит из-под контроля государств, необходимо внести изменения в Женевскую конвенцию о беженцах 1951 года, чтобы ограничить квоты просителей убежища.

Тони Блэр серьезно обеспокоен ростом числа прошений об убежище. В минувшем году количество этих прошений достигло рекордной цифры — 76.000. Премьер-министр считает, что многие из тех беженцев, кто пересекает Ла-Манш и прибывает в британские порты, должны быть без всякого промедления отправлены назад во Францию. (Британские власти говорят, что заявления о предоставлении убежища подают на вокзале Ватерлоо около 400 человек в месяц.)

Соглашение же между Британией и Францией сделает Британию более защищенной от волны мигрантов. Парижу такое соглашение тоже принесет облегчение, поскольку во французских портах будет скапливаться гораздо меньше беженцев, чем сейчас.

Проблема нелегальной миграции осложнилась в 1997 году после того, как Британия подписала Дублинскую конвенцию Европейского Союза по беженцам. До этого момента, согласно неофициальному джентльменскому соглашению между Францией и Британией, пойманных в британских портах или поездах нелегальных мигрантов сразу же возвращали туда, откуда они прибыли. Дублинская же конвенция предусматривает возврат беженцев в первую страну ЕС, куда они въехали, но лишь после юридического рассмотрения прошения беженца. На практике эта система не работает. И не только потому, что многие беженцы уничтожают свои документы, прежде чем высаживаются в Британии. Многие из этих людей прибывают во Францию сухопутным путем из Италии или других пограничных стран. А границы между странами ЕС практически полностью открыты.

Один из вариантов, рассматриваемых Лондоном и Парижем, заключается в репатриации мигрантов. Среди других предложений Блэра и Стро обсуждались и более серьезные меры безопасности в европейских странах, а также координация обмена оперативной информацией.

Срочные поиски решения проблемы нелегальной миграции эксперты связывают с опасением правительства Блэра, что беженцы могут испортить лейбористам предвыборную ситуацию. Отснятые недавно в Кале и показанные по британскому телевидению кадры, запечатлевшие гигантские толпы беженцев, осаждающих центры Красного Креста и ожидающие удобного момента для проникновения на туманный Альбион, вызвали тревогу у британского избирателя. Ведь добравшись до берегов Англии, эти беженцы тут же подают прошение о политическом убежище, а пока прошения рассматриваются, они живут на содержании британских налогоплательщиков. Поэтому Блэр просто обязан демонстрировать сегодня поиски решения этой проблемы, иначе голоса избирателей уйдут к его конкуренту консерватору Хэйгу, у которого в предвыборной программе один из главных пунктов — обещание решить проблему проникновения в Британию нелегальных мигрантов.

Что же так привлекает беженцев в Британии? Большинство из них говорят, что это свобода, английский язык, уверенность в том, что они найдут хорошо (с их точки зрения) оплачиваемую работу. Они также имеют несколько ложное представление о величине пособия, выплачиваемого беженцам.

В настоящее время достигнуто соглашение о частичной мере пресечения нелегальной иммиграции: британские сотрудники пограничной службы будут проверять документы на парижском вокзале Гор дю Нор у всех пассажиров поездов, отправляющихся из Парижа в Лондон. И те пассажиры, у которых не окажется британской визы, будут принудительно высаживаться даже в том случае, если они, по их словам, намерены ехать только до Кале.

P.S. *Согласно сведениям Европола, полицейского агентства Европейского Союза, в страны ЕС ежегодно въезжает около 500.000 нелегальных иммигрантов. 10% из них составляют представители Балканских государств.*

Евгений СУЛЫГА,
собственный корреспондент
"Народной воли"
в Великобритании.

РЭГІЁН

Прадчуванне бяды

Толькі пад свае восемдзесят гадоў, пасля смерці адзінага сына былы паштальён з Докшыцкага раёна Вера Салянка вырашыла развітацца з карміцелькай-кароўкай. Лёс яе не песціў, а ў гады вайны закінуў на прымусовыя работы ў Германію. А вось родная вёска Нябышана ў акупацыю згарэла разам са 120 жыхарамі. Паселішча ціха памірае і наўрад ці зноў адрадзіцца да жыцця, як у пасляваенны час. Імкліва таюць жыццёвыя сілы вёскі і ў іншых месцах. Жыхары там старэюць, а сілы трымаць жыўнасць на падворках ужо не тыя.

Гэта прывяло да таго, што за апошні год колькасць кароў у насельніцтва раёна з 7555 зменшылася да 6821. Але, акрамя непазбежнай старасці, паўсталі праблемы іншыя. Стала не хапаць сенакосаў і пашы. Не толькі няма дзе пасвіць жывёлу гаспадароў, але і гэтыя ўчасткі не перазалужаюцца, аб іх не клапоцяцца многія калгасы. Між тым насельніцтва Бярэзінскага краю ў яўна горшых умовах прадае дзяржаве да 36 працэнтаў малака ад агульнага аб'ёму нарыхтовак.

Усё горшае — дзецям?

З'яўленне на свет у адной з парадзіх чатырнаццатага па ліку дзіцяці хутчэй збянтэжыла, чым парадавала медыкаў Міёрскага раёна. Гэта сям'я, як і сотні іншых, адносіцца да катэгорыі нядобранадзейных, дзе аб малых клапоцяцца дрэнна.

З часоў знікнення СССР летась упершыню зафіксаваны рост колькасці нованароджаных у раёне, а дагэтуль іх колькасць штогод змяншалася. Толькі радасці ад гэтага мала. Зараз болей заводзяць дзяцей мамы з груп сацыяльнай рызыкі дзеля дапамогі, некаторыя нават у раддом паступаюць п'яныя.

Невыпадкова толькі 9 малышоў са ста на першым годзе жыцця не маюць ніякіх адхіленняў у сваім здароўі. Галеча, пастаянныя стрэсы, бяскорміца ў многіх сем'ях прывялі да таго, што сем немаўлят нарадзіліся з анамаліямі, а пяць памерлі ў абласной дзіцячай бальніцы. Часцей цяпер сталі хварэць дзеці ў школе, за год адразу ў 96 школьнікаў выяўлена падазрэнне на лакальныя формы туберкулёзу. Толькі ў пасляваенны час назіралася такое, што ў Шарагоўскай, Паташнянскай школах, школе-інтэрнаце ў Дзісне знайшлі вошы ў вялікай колькасці рабят.

Сумны рытуал

У нашай беднай краіне большасці народа немагчыма не толькі годна жыць, але і правесці ў апошні шлях памерлага. У Паставах, калі летась арганізоўвалі пахаванне трагічна загінуўшага ў аўтакатастрофе старшыні райвыканкама В.Чэпіка, труну для нябожчыка дастаўлялі з Літвы. За кветкамі і вянкамі таксама пасылалі ганцоў у няблізкі свет. Па іроніі лёсу кіраўнік "вертыкалі" пры жыцці кпіў з вопыту рынкавых рэформ у літоўцаў.

Між тым у райцэнтры ў цэху рытуальных паслуг РКБА нічога вартага для пахавання першай асобы не знайшлося. Дагэтуль драўляны будынак цэха вось-вось разваліцца, бо зношаны на сто працэнтаў. А тамтэйшым работнікам сядзець без працы не прыходзіцца. Здаралася, за дзень раскуплялі па 5—6 трун, а за месяц такіх прыналежнасцей адпускалі да 70 штук. За савецкім часам асобныя рабочыя зараблялі на ўзроўні сакратароў райкама. Цяпер нават пры напружанай дзейнасці цэх спрацаваў за год са стратамі 7,6 млн. рублёў, і настрой у калектыве даўно сумны.

Прытулак не грэе душы

Зашчымела ў сэрцы работнікаў дзіцячага прытулку ў вёсцы Станулі Глыбоцкага раёна, калі трое былых падапечных самі прыйшлі і папрасіліся тут застацца жыць. Леташняй зімою адчыніліся дзверы былога дзіцячага садка. Праз ягоныя сцены, разлічаныя на 25 месцаў, ужо прайшло больш за шэсцьдзесят дзетак з паламаным лёсам. Хоць знаходжанне тут часовае, ужо шасцёра абжываліся тут па два тэрміны. Дзіцячыя дамы і школы-інтэрнаты Віцебшчыны перапоўненыя, і двое хлопчыкаў затрымаліся дзевяты месяц запар.

Здаецца, нічым цяпер не пакрыўджаны дзеткі, накормлены, дагледжаны, а звычайнай радасці жыцця ў вачах няма. Цяжка ўсведамляць, што іх кінулі на волю лёсу горабацькі. Ды і дзяржава можа дазволіць сабе толькі забяспечыць прытулак цяплом, пасцельнымі прыналежнасцямі і харчаваннем. Апранаюць, абуваюць сірот пры жывых бацьках спонсары ўстановы і дзесяткі нераўнадушных людзей. Кепска гэта, бо ўжо 17 такіх вось казённых устаноў з'явілася ў вобласці, чаго не назіралася нават пасля вайны.

Засталіся адны пні

Адразу пяцьсот пнёў на месцы прыгожага маладога асінніка агледзелі супрацоўнікі Шаркоўшчынскай раённай інспекцыі прыродных рэсурсаў у лесе паблізу вёскі Якубава. Гэты ўчастак мясцовы калгас "Маяк" яшчэ не перадаў у дзяржлесфонд. А паколькі даўно ўсе прызвычаіліся, што "ўсё вакол калгаснае — усё вакол маё", пусцілі дзялянку пад сякеру. Дрэвы пайшлі на будматэрыялы, а за грошы калгас распачаў нарыхтоўку дроў. За неабходнымі білетамі на рубку ў лясніцтва звяртацца палічылі за лішняе.

За такую вольнасць прараб гаспадаркі ўплаціў штраф. Адначасова Дзісненскі лягас выставіў гаспадарцы сустрэчны іск за драпежніцкую рубку на суму звыш за пяцьсот тысяч рублёў. Толькі наўрад ці яны кампенсуюць нанесены прыродзе ўрон. Каб аднавіць загубленае, спатрэбяцца многія дзесяцігоддзі.

Уладзімір ШЫК.

"Не пакідайце ж мовы нашай беларускай, каб не ўмёрлі"!

Гэты запавет Францішка Багушэвіча вызначыў дух і змест VII з'езда Таварыства беларускай мовы імя Ф.Скарыны, які адбыўся днямі ў Мінску. Словы класіка, сказаныя больш за сто гадоў таму, актуальныя сёння, як, можа быць, ніколі

Мова — і тое неаспрэчна — душа народа. У ёй увасоблены яго мінулае, сучаснасць і будучыня. Без мовы няма нацыі, яе самасвядомасці, яе дзяржаўнасці. Тут усё завязана ў тугі "марскі" вузел.

Вядома (і гэты факт прыводзіўся на з'ездзе), што толькі за гады савецкай улады, якая мэтанакіравана працягвала імперскую палітыку русіфікацыі, на абшарах былога СССР знікла, растварылася ў нябыце каля 50 моў так званых "малых народаў". Знікла разам з іх носьбітамі, найменні якіх можна адшукаць зараз хіба што ў гістарычных даведніках...

Мы, беларусы, хочам такога? Нам усміхаецца гэткая "прывабная" перспектыва? А сёння ж — і тое ні для кога не сакрэт — антыбеларускімі ўладамі краіны нам падрыхтавана падобная доля. Ім няўцерп як найхутчэй далучыць Беларусь да Расіі, растварыць яе ў гэтым вялізным кангламераце, каб і знаку не засталося. "Мы же — русские!" — заяўляе галоўны правіцель дзяржавы, які дзеля дасягнення сваёй мэты — здачы ўласнай краіны на літасць суседкі — перш за ўсё распачаў зацятую барацьбу з беларускай мовай, мовай тытульнай нацыі краіны. Над ёю, адной з самых развітых, багатых, дасканалых і прыгожых славянскіх моў, навісла пагроза вынішчэння. Яе згуба сталася б непапраўнай стратай аднаго з культурных набыткаў усёй агульначалавечай супольнасці...

Удзельнікі з'езда не хавалі трывогі і болю за сучасны стан роднага слова, якому на сваёй жа зямлі, у сваёй хаце адведзена роля Папялушкі. Яны прыводзілі шмат фактаў аб пагардлівым, нават варожым стаўленні "вярхоў" да найвялікшай святыні народа. Характэрны эпізод, які адбыўся на з'ездзе, — яшчэ адно таму пацвярджэнне: на форум руплівцаў мовы Скарыны і Купалы былі запрошаны вышэйшыя службовыя асобы з дзяржаўных органаў кіравання, міністэрстваў, ведамстваў, буйнейшых устаноў культуры, навукі і адукацыі. За выключэннем двух-трох прадстаўнікоў не надта высокага рангу, яны дэманстратыўна і дружна, як па камандзе, праігнаравалі запрашэнне. У тым ліку — і Міністэрства адукацыі! З гэтай нагоды прафесар Леанід Лыч, які меўся давесці чыноўнікам, што моўная палітыка сучаснай дзяржавы наносіць шкоду яе нацыянальным інтарэсам, мусіў зняць свой раней замоўлены выступ. Інтэлігентны, высакародны чалавек лічыць прыстойным весці палеміку вочы ў вочы, а не гуляць у хованкі...

Між тым ніякіх пахавальных званоў па нашай мове на з'ездзе не гучала. Ні ценю разгубленасці, няпэўнасці — наадварот: дамінантай у агульным настроі былі дзелавітасць і канструктывізм, пошук надзейных шляхоў вяртання яе, па вызначэнні таго ж Леаніда Міхайлавіча Лыча, на высокі дзяржаўны п'едэстал. За апошнія два гады ТБМ імя Скарыны стала адным з самых масавых і ўплывовых грамадскіх аб'яднанняў у краіне. Структурныя падраздзяленні Таварыства дзейнічаюць у 73 рэгіёнах Беларусі. Рады ТБМ створаны ў Маскве і Санкт-Пецярбургу, Севастопалі і Іркуцку, Вільні і Рызе, Беластоку і Празе. Працягваючы традыцыі сваіх папярэднікаў на пасадзе старшыні ТБМ — вядомых пісьменнікаў Ніла Гілевіча і Генадзя Бураўкіна, цяперашні іх спадкаемца — навуковец Алег Трусаў (дарэчы, аднагалосна пераабраны дэлегатамі на новы тэрмін) здолеў разам з паплечнікамі згуртаваць і пашырыць кола сяброў роднай мовы, узняць, так бы мовіць, тонус і маштаб іх дзейнасці, уплыў на духоўнае жыццё грамадства, абуджэнне цікавасці да нацыянальнай гісторыі, культуры і яе першакрыніцы — мовы.

Пакуль, можа быць, і не вельмі кідка — але несумненна мяняецца ў лепшы бок стаўленне да нашай мовы, разуменне яе ролі сярод людзей. Нават тыя, хто далёкі ад лінгвістыкі, дзесьці ў падсвядомасці пачынаюць пакрысе адчуваць каштоўнасць таго, што не дай Бог згубіць. Гэтая аптымістычная (пакуль што асцярожна-аптымістычная) нота выразна гучала ў выступленнях дэлегатаў, у прыватнасці, Марыі Мацюкевіч з Салігорска. Не толькі яна прыкмячае: апошнім часам, насуперак зняважлівым дзяржаўнай мовы з боку самой дзяржавы, многія людзі неяк святлеюць, з сардэчнай прыхільнасцю адгукаюцца на роднае слова, шкадуюць, што ў свой час страцілі яго. Хаця, зразумела, і праяў супрацьлеглага кшталту яшчэ хоць адбаўляй.

Вось, да прыкладу, два характэрныя сваёй палярнасцю лісты з пошты "Народнай волі". Адно, за подпісам пенсіянеркі Веры Пятроўны (прозвішча яна чамусьці не адважылася назваць), робіць суровы разнос рэдакцыі газеты: "Где ваше уважение к народу? Вы большинство материалов печатаете на белорусском языке — сиди и разбирай эту китайскую грамоту!". Няўцям маёй землячцы-гамяльчанцы, што, згодна з вынікамі перапісу насельніцтва 1999 года, 74 працэнты грамадзян краіны прызналі беларускую мову сваёй роднай, а 37 працэнтаў размаўляюць на ёй. Ды падобных гэтаму лістоў у рэдакцыю прыходзіць усяго адно-два за цэлы год. Затое такіх, які даслала нам школьніца Кацярына Слаўковіч з Маладзечна, — безліч! Не ведаю, ці ўдзельнічала дзяўчынка ў праводзімых ТБМ творчых конкурсах на лепшае сачыненне аб роднай мове, але ёй баліць за яе лёс. "Шмат гадоў, — піша яна, — Беларусь змагалася за незалежнасць, мову, самабытную культуру. Цяпер жа частка народа гатова аддаць усё тое, што набывалася продкамі цягам стагоддзяў. Я прашу вас, беларусы, хто падтрымлівае маю думку, выратуем нашу зямлю ад знікнення!".

Думкі маладзечанскай школьніцы падзяляюць многія дэлегаты з'езда. Сярод іх былая вязніца ГУЛАГа Надзея Рамаанаўна Дземідовіч. За доўгія гады змушанага расстання з Бацькаўшчынай яна не забылася і не адцуралася роднай мовы, размаўляе на ёй бездакорна і надзвычай прыгожа. І вельмі ўсцешана, што зараз шмат хто з моладзі горнецца душой да беларушчыны, яе ўнукі — таксама. І гэтага ўжо нікому не спыніць.

...Удзячнымі воплескамі сустрэлі з'ездаўцы вядомага праваабаронцу, сябра ТБМ Валерыя Шчукіна — рускага чалавека, які змагаецца за новую Беларусь і абураны гвалтоўнай русіфікацыяй. "Стыдно и дико слушать, как, бывает, за весь вечер заслуженные, народные или самодеятельные артисты Беларуси ни одной песни не споют на родном языке!" — выказаў ён непрыманне пазіцыі некаторых дзеячаў нацыянальнай культуры, якія здраджваюць мове свайго народа з кан'юнктурных меркаванняў.

Затое якім выразным прыкладам павагі да Беларусі і яе духоўных скарбаў, запамінальным момантам з'езда сталася слова ягонага госця — першага намесніка амбасадара ЗША Джона Кунштадтэра. Сказанае на цудоўнай беларускай мове (спадар Джон вывучае яе ўсяго паўгода), да таго ж глыбокае і яркае, яно было прасякнута спачуваннем да беларусаў, што нярэдка чуюць у сябе дома камандна-нахабнае: "Говорите по-человечески!". Жадаючы дабра і працвітання нашай краіне, наш госць параіў тым, хто неабыякавы да яе лёсу, да яе багатай мовы: "Гаварыце па-чалавечы!" (па-свойму, значыць), шануйце свой адметны Божы дар.

Аб пільнай неабходнасці ўсебаковай дзяржаўнай падтрымкі роднага слова выказваліся — і выказваліся па-беларуску — вядомыя палітычныя дзеячы Міхаіл Чыгір і Павел Казлоўскі. Шкада толькі, што яны (і не толькі яны) не карыстаюцца ёю паўсядзённа ў сваіх публічных выступах.

"Пакуль гучыць вакол жывая наша мова, датуль ёсць беларусы на зямлі!" Гэтая ідэя пранізвала гарачыя спрэчкі па першых калектыўных напрацоўках Стратэгіі развіцця беларускай мовы ў XXI стагоддзі, шляхах вяртання ёй пачэснага статусу адзінай дзяржаўнай, панавання ва ўсіх сферах жыцця.

Гонар спраўдзіць гэтыя высакародныя мэты, адкрыць шырокую дарогу нашаму крышталёва-крынічнаму слову ў людскія сэрцы ў значнай ступені кладзецца на плечы маладога пакалення патрыётаў Беларусі. Такіх, як, напрыклад, унукі Надзеі Дземідовіч ці Валерыя Шчукіна. Такім, як 16-гадовы ліцэіст, будучы гісторык Андрэй Тадэвуш, які з-за свайго непаўналецця пранік на з'езд "зайцам". Але, і не маючы мандата, усё ж не мог устрымацца ад галасавання па пытаннях, якія хвалююць юначую душу. "Я буду сапраўдным дэлегатам наступнага з'езда!" — запэўніў мяне Андрэй.

Значыць, да сустрэчы?

Святлана КЛІМЕНЦЕНКА.

ПАМЯЦЬ

У СТАГІ

Зіма 1940-га была вельмі марознай, снегу намяло амаль у пояс. Большасць маладых, прызыўнога ўзросту, мужчын з нашай вёскі былі прызваны ў Чырвоную Армію восенню 1939-га, перад яе паходам у Заходнюю Беларусь, а цяпер замярзалі і гібелі пад абстрэлам фінскіх "зязюль" на лініі Манергейма, якую Сталін загадаў прарваць любой цаной. А дома, на радзіме, у іх засталіся жонкі, дзеці.

У нас дома без бацькі была свая бяда: ужо ў студзені карова, адзіная карміцелька для маці і шасцярых малых дзяцей, засталася без кармоў. Калгас тады сена не выдаваў, пашы — таксама, выжывай як хочаш. Маці пасля работы на калгасным полі і ў сваім агародзе сёе-тое прыхваткамі жынала па ўзмежках, уздоўж платоў, насіла ў посцілцы ў двор, сушыла. І тым карміла карову. І вось сена тое кончылася.

Маці ў адчаі пайшла на крайні, даволі небяспечны па тым часе, крок: неяк позна вечарам мне і брату (нам было 13 і 15 гадоў) дала па посцілцы ў рукі, трэцюю ўзяла сабе, і мы па цаліку рушылі да стагоў сена. Не нашага калгаса, а чужога, з суседняга раёна, чые сенажаці знаходзіліся за добрых паўтара кіламетра ад нашай вёскі ва ўрочышчы "Ляхава". Туды ўлетку з вёскі Хацінава Любанскага раёна прыязджалі на цэлы месяц калгаснікі і нарыхтоўвалі сена, клалі яго ў стагі.

Да іх мы і клыпалі ноччу, у мяцеліцу, мароз, калі рукі нават у рукавіцах нямелі ад холаду. Мінут праз трыццаць хады скрозь мутную снежную шэрань замаячыў стог з белай "шапкай". Мо з паўгадзіны мы таропка скублі з яго зляжалае сена, складвалі на разасланыя побач посцілкі. Калі набралася па ладнай купе, маці завязала рагі посцілак, узваліла нам за плечы, сама — таксама, і мы пайшлі дамоў навобмацку, бо нашы сляды мяцеліца закрыла. Скінулі сена ў хляўчуку, і мо з тыдзень карова з апетытам ела яго, а ў даёнцы ў маці прыбавілася малака.

А потым яшчэ разы тры ці чатыры ноччу мы ўтрох хадзілі "ў стагі", пакуль вартаўнік не прыкмеціў нас і аднойчы папярэдзіў маці, каб кончылі гэтыя паходы, бо той далёкі любанскі калгас шукаў другога вартаўніка і ён можа раздзьмуць скандальную справу. І маці, каб не страціць карову, мусіла хадзіць ноччу да калгаснага былога "кулацкага" гумна і, паставіўшы драбінку, скубла са страхі жорсткую, як дрот, зляжалую за многія гады салому, на сечкарні разала з яе сечку, запарвала кіпенем у цэбры і карміла бурёнку — да выхаду на пашу.

Як я даведаўся пазней, "у стагі" ў 30—40-я гады хадзілі многія жыхары нашай вёскі, бо тады карова была ў кожным двары. А цяпер, калі ўжо калгас штогод бясплатна выдзяляе пашу, сена і салому (у знак падзякі за прададзенае дзяржаве малако) цікавасць да буронак год ад году спадае. Бо пенсіянерам, каму за семдзесят, ужо не па сіле трымаць яе. Сёння на 27 двароў у вёсцы засталося на падворках толькі 7 кароў. У дварах, дзе жывуць больш-менш маладыя сем'і.

Міхась ТЫЧЫНА.
г.Слуцк.

СПОРТ

БАТЭ вырываецца наперад

Цэнтральная гульня шостага тура футбольнага чэмпіянату краіны ў вышэйшай лізе адбылася ў Мазыры. "Славія" прымала бабруйскую "Белшыну". Лік 1:0 на карысць "Славіі".

Асабліваю цікавасць сустрэча выклікала таму, што менавіта названыя каманды сустрэнуцца ў фінале кубка краіны. Нагадаем, ён адбудзецца ў бліжэйшую нядзелю на мінскім стадыёне "Дынама" ў 17.00. Уваход на арэну свабодны.

Барысаўскі БАТЭ прымаў у родных сценах сталічных аўтазаводцаў. Перамаглі гаспадары з лікам 5:2. Чатыры мячы правёў Віталь Кутузаў.

Перамог таксама дасягнулі гродзенскі "Нёман-Белкард" над віцебскім "Лакаматывам-96" — 1:0, "Маладзечна-2000" над навапалацкім "Нафтанам-Дэвонам" — 2:1.

Сталічнае "Дынама" выйграла з лікам 3:0 у гомельскіх футбалістаў. Два мячы тут забіў Віталь Ледзянёў. Дарэчы, вызначыўся сапернік мінчан на першым этапе кубка "Інтэртота". Ім стаў бронзавы прызёр чэмпіянату Люксембурга клуб "Хабшайд" з аднайменнага горада. Першы матч дынамаўцы правядуць 17 чэрвеня дома. Гульня ў адказ адбудзецца 24 чэрвеня ў Люксембургу.

Магілёўскі "Днепр-Трансмаш" нечакана ўступіў дома рэчыцкаму "Ведрычу-97" з лікам 0:2, а салігорскі "Шахцёр" разграміў брэсцкае "Дынама" — 4:1.

Трыо лепшых бамбардзіраў чэмпіянату выглядае наступным чынам:

Першым тут ідзе барысаўчанін Віталь Кутузаў — 7 дакладных удараў. Шэсць галоў на рахунку гродзенца Сяргея Давыдава. Трэцім з пяццю галамі ідзе нападаючы "Славіі" Раман Васілюк.

У сёмым туры, які адбудзецца 10 чэрвеня, згуляюць:

"Гомель" — "Славія" (Мазыр), "Дынама (Брэст)" — "Дынама" (Мінск), "Нафтан-Дэвон" (Навапалацк) — "Шахцёр" (Салігорск), "Ведрыч-97" (Рэчыца) — "Маладзечна-2000", "Лакаматыў-96"(Віцебск) — "Днепр-Трансмаш" (Магілёў), "Тарпеда-МАЗ" (Мінск) — "Нёман-Белкард" (Гродна), "Белшына" (Бабруйск) — БАТЭ (Барысаў).

Першыя тры радкі пасля шасці тураў:

	Г	В	Н	П	М	А
БАТЭ	6	5	1	0	15-4	16
Белшына	6	5	0	1	9-1	15
Славія	6	4	2	0	14-2	14

Віталь ГАРБУЗАЎ.

Озорные мысли

О союзной державе

Мы, "памяркоўныя" белорусы, согласны, чтобы валютой союзной державы был российский рубль.

Мы также согласны и с тем, чтобы гербом союзной державы был двуглавый российский орел.

Но, черт возьми, пусть у этого орла будут хотя бы заячьи уши!

Об украшениях

Сегодня золотая цепь украшает шеи русских капиталистов. А бычий цепень — желудок англичан.

О вреде свиста

Свистит правитель о наших победах. Поэтому и денег у белорусов нету.

Об одной древней цивилизации

На территории Сахары наверняка существовала цивилизация коммунистов. Иначе кто бы смог так эффективно провести мелиорацию...

Интеграция: Россия — Европа

Россия пытается прорубить окно в Европу.

Но там очень уж боятся российского топора...

Мы и время

Страшно жить при черном режиме.

Однако коричневый режим еще чернее.

Но самый черный режим — это красный.

Закон энтропии

Природа не терпит пустоты. К сожалению, пустые головы в администрации об этом не знают.

Реквием президенту (от имени его команды)

Вы — герой битвы, в которой все мы надеемся на поражение!

Капитуляция гадалки

Поведение диктатора объяснить можно.

К сожалению, предсказать нельзя.

Вопрос армянскому радио

— Верно ли, что один из силовых министров Беларуси приказал остановить гнусные происки Валерия Щукина?

— Не совсем так. Он приказал всего лишь задержать его и посадить...

Сменившим ориентацию (сподвижникам Кебича)

Помните, что тот, кто проглотил обиду, съест и обидчика. Рано или поздно.

Бывшим силовым министрам

— Господа, вам указали на дверь.

— Вы и теперь не можете найти выход?

Диктатору

Не пытайся сделать счастливым свой народ. Вначале попытайся стать счастливым сам.

О прозрении

Белорусы пока еще не верят своим глазам. Но верят своим ушам, слушая сладкие речи. Однако прозрение уже наступает...

Закон Паркинсона (антибутерброда, специально для "вертикали")

Если ваша карьера и рухнет, то только маслом вверх. Сегодня. А завтра — наоборот.

Пророчество

Те, кто сегодня кричат "Да здравствует!", будут здравствовать и завтра.

В отличие от того, кому они это кричат сегодня...

Контрасты

Мрачные дела в нашей экономике компенсируются **яркими** речами президента.

Объявление

Меняем районный государственный аппарат на местный и частный. Самогонный.

Колхозники.

Анекдот дня (парадокс хорошей жизни)

Получив зарплату, белорусы только начнут привыкать к хорошей жизни, как деньги сразу же и кончаются!

Николай ГОДОВ,
житель микрорайона Сухарево г.Минска.

Игры на стадионах XXI века будут тщательно охраняться

Один из крупнейших в мире стадионов в Иокогаме рассчитан на 70 тысяч мест.

Японская полиция намерена создать спецотряды по борьбе с хулиганами во время предстоящих в 2002 году финальных игр чемпионата мира по футболу. Спецподразделения полиция намерена организовывать с соседней с Токио японской префектурой Канагава. Это связано с тем, что на Международном стадионе в Иокогаме будут проходить матчи чемпионата, включая решающий поединок за "золото". Численность спецформирований не разглашается, однако, как стало известно, глубокое изучение природы футбольного хулиганства и иностранного опыта борьбы с ним привели командование полиции к мысли о том, что на одного разбуянившегося болельщика потребуются втрое превосходящие силы местных омоновцев. Подобный вывод мотивируется тем, что футбольные хулиганы, как правило, буйствуют в нетрезвом виде, а подчас и вооружены подручными средствами, так что в одиночку и даже вдвоем с ними не справиться. Тем более количество зрителей на трибунах по сравнению с предыдущим чемпионатом мира в 1998 году во Франции значительно увеличится. В связи с этим особенно внимательно японцы изучили опыт своих французских коллег. Тогда во время операций по пресечению побоищ было арестовано около тысячи человек.

"Саппоро Доум", напоминающий летающую тарелку, откроется в июне.

Арена в Мияги вмещает 50 тысяч зрителей.

У Беларусі наладжана вытворчасць кавы

Больш за 200 тон кавы ў месяц выпіваюць беларусы. Аднак, па статыстычных даных, 40% кавы, якая прадаецца ў нашай краіне, — не сапраўдная, а падробка вядомых гандлёвых марак.

Між іншым, гэтая праблема існуе не толькі ў Беларусі. Напрыклад, на суседнім расійскім рынку таксама каля 50% кавы, якая прадаецца, — падробка. І застрахавацца ад няякаснай прадукцыі не так проста.

Беларускае вытворчае прадпрыемства "Ікартайм" дае наступную параду: купляйце каву "Матадор", якая прыгатаваная ў Беларусі. Першая партыя прадукта хутка з'явіцца на паліцах беларускіх крамаў.

Паводле слоў генеральнага дырэктара прадпрыемства Артура Адамяна, зерне кавы, якое выкарыстоўваецца беларускімі вытворцамі, вырошчваецца ў Лацінскай Амерыцы, Эфіопіі, Кеніі і В'етнаме. У Мінску і Баранавічах кава "Матадор" гатуецца па асабістых рэцэптах. І таму ў крамах Беларусі з'явіцца некалькі яе разнавіднасцей: кава зернавая, сярэднемолатая Espresso, тонкамолатая Greco, растваральная грануляваная і хуткарастваральная.

— Мы адказваем за якасць нашай прадукцыі, — заўважыў Артур Адамян. — Высакаякасную сыравіну мы набываем на найбуйнейшым у Еўропе "каваВЫм рынку" ў Гамбургу, куды пастаўляюць кававыя зярняты ўсе краіны, дзе вырошчваецца гэты прадукт. Акрамя таго, пакупнікі могуць кантраляваць нашу прадукцыю. На ўпакоўцы "Матадора" можна знайсці наш адрас і тэлефон.

"Ікартайм" плануе заваяваць 10 працэнтаў беларускага рынку. Аб'ёмы вытворчасці прадпрыемства пакуль параўнальна невысокія — 50—100 тон кавы ў месяц. Абсталяванне па вытворчасці і ўпакоўцы кавы прадпрыемства набыло ў Югаславіі і Чэхіі. На пытанне, ці будзе "Ікартайм" павялічваць аб'ёмы вытворчасці, Артур Адамян адказаў так:

— Пакуль спынімся. Каб распачаць вытворчасць кавы, мне спатрэбілася амаль паўгода. 5 месяцаў я хадзіў па кабінетах, каб сабраць неабходныя паперы. Трэба адпачыць ад чыноўніцкай цяганіны.

Вольга ГРЫНЯВІЦКАЯ.

ЭВРИКА!

Никотином можно лечить туберкулез и рак

Никотин может помочь в борьбе с туберкулезом. В сравнительно небольших количествах никотин уничтожает туберкулезную палочку и, скорее всего, его можно будет использовать и для борьбы с другими опасными бактериями. Ранее было доказано, что никотин может разрушать раковые клетки.

Разработано покрытие, которое убивает микробы

Американские ученые создали полимерное покрытие, которое уничтожает попавшие на него бактерии. Оно не смывается и может быть нанесено на любую поверхность. Как показали эксперименты, покрытие уничтожает самые распространенные болезнетворные бактерии, становящиеся причиной бытовых и внутрибольничных инфекций.

Боль легче терпеть под звуки природы

Переносимость болезненных медицинских процедур заметно улучшается, если пациенты смотрят на картины и слушают голоса природы. К такому выводу пришли американские ученые, которые опросили пациентов, проходивших бронхоскопию. Медики планируют широко применять этот недорогой и эффективный способ снижения дискомфорта во время сложных процедур.

ХОЧАЦЕ — ВЕРЦЕ, ХОЧАЦЕ — НЕ ВЕРЦЕ

Будучы тыдзень: зоркі прадказваюць

АВЕН. Некаторы энергетычны спад, што намячаецца на гэтым тыдні, кампенсуецца павышанай чуллівасцю. Вы з лёгкасцю зможаце распазнаць найменшыя нюансы і тонкасці, і гэта дапаможа вам палепшыць становішча на рабоце. Аўторак — удачны дзень для кахання і новых знаёмстваў.

ЦЯЛЕЦ. Вам захочацца максімальнай самастойнасці ва ўсіх сур'ёзных справах. Жаданне пахвальнае, толькі не бярыце на сябе ўвесь груз адказнасці. Будзьце ўраўнаважанымі і абаяльнымі і не здавайцеся пасля першых жа спроб вас спакусіць. Канец тыдня правядзіце на свежым паветры.

БЛІЗНЯТЫ. Увесь тыдзень вас будзе праследаваць жаданне змяніць свет. Выкажыце больш экстравагантнасці ў адзенні і смеласці ў меркаваннях. Не спрабуйце дайсці ўва ўсім да самай сутнасці пры дапамозе логікі і інтуіцыі. Магчыма, у пятніцу вы будзеце залішне раздражняльныя, таму не наламайце дроў.

РАК. Лёс будзе выпрабоўваць вас спакусамі. Пастарайцеся пражыць гэты тыдзень па магчымасці без канфліктаў і памылак. Усё кепскае, што вы дапусціце ў адносінах да іншых, да вас жа і вернецца. У аўторак ці пятніцу вас чакае лёгкая спажыва. Не паддавайцеся на фінансавыя авантуры, лепш закахайцеся на ўсё жыццё.

ЛЕЎ. Калі вы адчуеце, што робіцеся раздражняльнымі і з'едлівымі, выключыце са свайго рацыёну тлустую і цяжкую ежу. У панядзелак не спяшайцеся выказваць сваё незадавальненне, ніякай карысці гэта размова вам не прынясе, а настрой сапсуе.

ДЗЕВА. Тыдзень чакаецца нялёгкім, поўным рызыкі. Вы будзеце выбіраць паміж гонарам і выгадай, паміж каханнем і разлікам. Што выберацё, тое і атрымаеце. Вельмі ўдачны час для дзелавых паездак за мяжу і перспектыўных камандзіровак.

ШАЛІ. Не рызыкуйце ў фінансавых справах, не ідзіце на повадзе ў абставін, кіруйцеся ўласным вопытам. Калі з'явіцца жаданне адправіцца ў вандроўку, лепш застацца дома і знаёміцца з невядомымі месцамі па тэлевізары ці па кнігах. Напрыканцы тыдня з'явіцца магчымасць праявіць сябе на рабоце.

СКАРПІЁН. Заявіце аб сваіх прэтэнзіях, пакуль не позна. Інакш усё прыйдзецца пачынаць з нуля. Прыйшоў час самасцвярджацца, але пры гэтым не псуйце адносіны з блізкімі вам людзьмі. Хатнія абавязкі і любоўныя перажыванні вам прыйдзецца спалучаць з інтэнсіўнай работай.

СТРАЛЕЦ. Ламанне стэрэатыпаў — карысны для вас занятак, калі дакладна ведаеце, чаго вы дамагаецеся. Выбірайце незвычайныя шляхі і прыёмы і не бойцеся паказацца смешным. Серада — ідэальны дзень для буйной пакупкі ці набыцця каштоўных папер. Выхадныя дні правядзіце ў адпачынку і пацехах.

КАЗЯРОГ. Час заняцца сваім арганізмам: вывесці шлакі, наведаць сауну... І вы адчуеце сябе нанова народжаным. Магчыма, вам прыйдзецца перажыць крызіс, але не варта рабіцца жорсткім; прымайце тое, што здараецца, як належнае. Старайцеся не рабіць сур'ёзных памылак — расплачвацца за іх прыйдзецца адразу ж.

ВАДАЛЕЙ. Верагодна, вы будзеце востра перажываць пачуццё адзіноты. Паспрабуйце перагледзець сваю сістэму каштоўнасцяў — можа быць, вы ўжо выраслі з шумлівых пагулянак і вялікіх кампаній? Самае лепшае выйсце для вас — знайсці бліжэйшым часам надзейнага сябра на ўсё жыццё.

РЫБЫ. Вы пашырыце кола сваіх знаёмых, сярод якіх будуць вельмі прыемныя і сімпатычныя людзі. У аўторак ці сераду вы зможаце вырашыць свае фінансавыя праблемы з дапамогай сябра ці таварыша па службе. У бліжэйшы час лепш не пачынаць новы любоўны раман, яго фінал вас расчаруе.

ЧАСТНЫЕ ОБЪЯВЛЕНИЯ

■ **Куплю**

Осциллограф. **Тел.268-14-09.**

■ **Продаю**

Мебель б/у (спальный и столовый гарнитуры), холодильники "Минск-16" и "Днепр", книги. Все в хорошем состоянии. **Тел.216-02-12.**

Комплект музыкальной и световой аппаратуры для проведения дискотек. **Тел.234-00-01.**

■ **Услуги**

Штукатурные работы выполнит бригада женщин. Безупречное качество. **Тел. 211-72-19 (после 18.00).**

Удостоверение 09 №406869 на имя Копанец В.В. считать недействительным.

О ВЫСОКОМ

ЮНЕСКО объявила достоянием человечества вышивку крестиком

ЮНЕСКО назвала первые 19 памятников нематериальной культуры, считающиеся отныне достоянием человечества наряду со знаменитыми архитектурными и природными памятниками. В этот список попали, в частности, исчезающий амазонский язык, сицилийский театр кукол, грузинское мужское полифоническое пение и литовская вышивка крестом.

В обмен на письма Александра II к любовнице

После четырех лет переговоров Россия должна в ближайшее время заключить соглашение с лондонской ветвью династии Ротшильдов об обмене ценнейшими — для обеих сторон — историческими документами. Россия получит четыре с половиной тысячи любовных писем, отправленных Александром II княгине Екатерине Долгорукой за 14 лет их связи. Ротшильды же получат документы второй половины XVIII века о становлении знаменитой династии.

Lenta.ru.

Пятница, 25 мая

БТ

06.30 Доброе утро, Беларусь!
07.00 Новости.
07.10 Доброе утро, Беларусь!
08.05 **"Все мои дети".** Сериал.
09.00 Новости.
09.10 "Тайный мир Алекс Мак". Сериал для детей (Англия-Германия).
09.40 Премьер-парад.
10.05 Мультфильм.
10.15 Заслуженный артист Беларуси И.Курган в док.фильме "Мой Минск. Ностальгическое путешествие" (ТО "Телефильм").
11.00 Новости.
11.10 **"Человек моря".** Сериал (Аргентина).
12.05 "Сад мечты". Передача для дачников.
12.30 Арсенал. Программа об армии.
13.00 Новости.
13.10 **"Государственная граница".** Фильм шестой **"За порогом Победы"** ("Беларусьфильм"). 1-я серия.
14.25 Документальный сериал "Сокровища мировой культуры" (Германия).
15.00 Новости (с сурдопереводом).
15.10 "Тайный мир Алекс Мак". Сериал для детей (Англия-Германия).
15.35 5х5. Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.
17.10 **"Все мои дети".** Сериал.
18.00 Новости.
18.20 Зона Икс.
18.30 Мир и мы.
18.55 **"Научись танцевать".** Худ.фильм режиссера Л.Мартынюка ("Беларусьфильм").
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама. Информационный канал.
21.55 "Человек моря". Сериал (Аргентина).
22.45 Спорт-курьер.
22.55 Королевская охота.
23.20 Новости.
23.40 Ночной сеанс. Ст.Дионизи в музыкальной драме **"Фаринелли"** (Франция—Бельгия—Италия).

ОРТ

08.00 Новости.
08.15 **"Воздушные замки".** Сериал.
09.15 Сериал **"Подозрение".**
10.15 "Чтобы помнили..." Олег Даль.
11.00 Новости.
14.00 Новости.
14.20 Страна чудес. "Выдра по имени Тарка".
15.40 "Ералаш".
15.55 **"Воздушные замки".** Сериал.
17.00 Вечерние новости.
17.25 "С легким паром!".
18.00 Док.детектив "Шереметьево. Тайный визит". Дело 2001 года.
18.30 Вкусные истории.
18.40 Поле чудес.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.55 Кремль-9. "Последний день Сталина".
21.40 Боевик **"Семья полицейских-3".**
23.30 Ночные новости.
23.45 Реальная музыка: "Максидром — 2001". Часть 1-я.
00.45 Комедия **"Гильдия глупцов".**

РТР

08.00 Вести.
08.15 Боевик **"Наемник".**
09.45 "Фитиль".
10.00 Вести.
10.30 **"Санта-Барбара".**
16.00 Вести.
16.20 Футбол. Чемпионат России. "Локомотив" (Москва) — "Зенит" (Санкт-Петербург).
18.00 "Большой вопрос". Телеигра.
19.00 Вести.
19.30 Вести — Москва.
19.50 Комедия **"Устрицы из Лозанны".**
21.35 Боевик **"Фанат-2".**
23.25 Боевик **"Сказка на ночь".**
01.10 Прогноз погоды

КУЛЬТУРА

07.05 Новости культуры.
07.20 После новостей...
07.40 **"Плохой, хороший человек".** Худ.фильм.
09.15 "В.Третьяков играет Брамса".
09.45 "Последний король симеизского пляжа". Док.фильм.
10.05 Е.Носов "Шопен. Соната номер два". Телеспектакль.
11.30 Новости культуры.
11.40 "Бела Барток. После бури".
12.55 Мультфильмы.
13.30 Новости культуры.
13.45 "Вместе с Фафалей".
14.00 Телеэнциклопедия.
14.25 "Пушкин и судьбы русской культуры".
15.00 Новости.
15.10 **"Назад в Шервуд".** Сериал.
15.35 "Переменка". Мультфильм.
15.55 "Томление". Спектакль.
16.45 "Малые музеи Санкт-Петербурга".
17.15 Улица моего детства. А.В.Фролов.
17.30 Новости культуры.
17.40 "Сенсация! Сенсация? Сенсация..."
18.05 Мастера Большого театра. Передача 7-я.
18.35 Парижский журнал.
19.00 "Вечерняя сказка".
19.05 "Ох, уж эти детки". Мультсериал.
19.30 Новости культуры.
19.50 Киноконцерт. "День без отметок".
20.10 "Последний король симеизского пляжа". Док.фильм.
20.30 После новостей...
20.55 "Вечера с Вероникой Долиной". Передача 8-я.
21.20 **"Плохой, хороший человек".** Худ.фильм.
23.00 Новости культуры.

НТВ

05.00, 05.30, 06.00, 06.30, 07.00, 07.30 Сегодня утром.
05.20, 06.15, 07.15 Спорт, погода.
05.20, 06.35 Криминал.
05.35, 06.45 Большие деньги.
05.45, 07.20 Впрок.
06.20, 07.40 Карданный вал.
07.50 Сериал **"День рождения Буржуя".**
09.00 Сегодня.
09.25 Сериал **"Любовь и тайны Сансет Бич".**
10.25 Путешествия натуралиста.
11.00 Сегодня.
11.30 Худ.фильм **"Сын полка".**
13.00 Сегодня.
13.30 Старый телевизор.
14.40 Впрок.
15.00 Сегодня.
15.30 "Улица Сезам".
15.55 Сериал **"Страсть".**
16.55 Сериал **"Полицейская академия".**
18.00 Сегодня.
18.30 Герой дня.
18.45 Криминал.
19.05 Сериал **"День рождения Буржуя".**
20.10 "О, счастливчик!".
21.00 Сегодня.
21.50 "Женский взгляд".
22.30 Боевик **"На границе".**

TV-6

05.00 День за днем.
05.45 Дорожный патруль.
06.00 День за днем.
08.00 Новости.
08.20 Комедия **"Красотка и сценарист".**
10.00 Телемагазин в Минске.
10.15 Сериал **"Пси-фактор III".**
11.15 Сериал **"Женаты... С детьми...".**
11.45 "Ой, мамочки!"".
12.40 День за днем.
14.00 Новости.
14.20 День за днем.
15.00 "Я знаю все!" Интеллект-шоу LG.
16.10 "Крутятся диски" с К.Немоляевым и Н.Семашко.
17.05 Юмористическая программа "БИС".
17.40 Дорожный патруль.
17.55 "Петерс поп-шоу".
19.00 "Сегодня" с...
19.25 "Чехов и К°". "Дипломат".
19.45 Боевик **"День пантеры".**
21.40 Дорожный патруль.
22.00 Новости.
22.35 Триллер **"Потрошитель".**
00.25 ДИСК-канал.
01.35 Дорожный патруль.

CTV+RenTV

06.00 "Железный человек". Мультсериал.
06.30 "Диплодоки". Мультсериал.
07.00 "Симпсоны". Мультсериал.
07.30 Музыка на СТВ.
07.45 "Случайный свидетель".
08.30 Новости "СТВ-24 часа".
08.45 Фантастическая драма **"Хронос".**
10.35 Информационно-познавательная программа "Европа сегодня".
10.55 "Виртуальный мир".
11.05 Триллер **"Инцидент, или Случай в метро".**
13.20 "Киноафиша Минска".
13.30 Новости СТВ.
13.45 Международные спортивные новости на СТВ.
14.00 **"Пляж".** Сериал.
15.00 **"Маросейка, 12".** Сериал.
16.00 "Железный человек". Мультсериал.
16.30 "Диплодоки". Мультсериал.
17.00 **"Дарма и Грег".** Сериал.
17.30 Новости СТВ.
17.45 "По направлению". Музыкально-развлекательная программа.
18.00 "Раузан". Теленовелла.
19.00 "Случайный свидетель".
19.30 Новости "СТВ-24 часа".
19.45 "Виртуальный мир".
19.55 "Культурная жизнь Минска".
20.00 **"Мэш".** Сериал.
20.30 Международные спортивные новости на СТВ.
20.45 "Вечарница".
21.00 "Черная комната".
21.35 "Кто Вы, Матиас Руст?..". Док.фильм.
22.20 Триллер **"Палач",** 1-я серия.
00.05 Новости СНГ.
00.20 Триллер **"Палач",** 2-я серия.
02.00 "По направлению". Музыкально-развлекательная программа.

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: (017) 206-68-71.
Тэл./факс рэкламнага аддзела: 206-69-04.
E-mail : nv@irex.minsk.by

Індэкс 63222.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф СЯРЭДЗІЧ

У сувязі з адсутнасцю магчымасці рэдакцыя матэрыялы не рэцэнзуе і не вяртае, права ўступлення ў перапіску пакідае за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай.
Рэгістрацыйнае пасведчанне №246. Нумар газеты надрукаваны з дыяпазітываў у ПП "Мэджык". Адрас: г. Мінск, вул. Кнорына, 50. Падпісаны ў друк у 15.00.
Фармат А-2. Тыраж: 41220 экз. Заказ № 423.